

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — — — — — Cena 25 groszy — — — — — Telefon: Redakcja Nr. 44-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 77.77 Nr. konta P. K. O. 66.155 — — — — —

Nieobliczalna taktyka d-ra Schachta stała się bumerangiem dla Reichsmarki

Sfery finansowe zagranicy wyzbywają się gwałtownie waluty niemieckiej

BERLIN, 26 IV. (ATE). Pomimo pozornej równowagi marki niemieckiej w sferach finansowych i na giełdzie berlińskiej panuje wielkie zaniepokojenie o stan marki niemieckiej. Powodem tego zaniepokojenia są ostre artykuły prasy francuskiej w stosunku do osoby dr Schachta.

Dzisiaj dolar znów zwyżkował i notowany był 4.219 podczas

gdy dotychczas przy najwięcej niesprzyjających warunkach notowano 4,20. W kołach finansowych lansowana jest uporceznie pogłoska, że zagraniczni posiadacze marek niemieckich gwałtownie wyzbywają się waluty niemieckiej na wszystkich rynkach. To jest powodem głównym paniki i zaniepokojenia niemieckich kół finansowych.

randum rzeczoznawców niemieckich warunki podniesienia niemieckiej zdolności płatniczej podatkowej i eksportowej uważać należy za słuszne i że dr Schacht miał rację, żądając zniszczenia murów granicznych celnych przez inne państwa, rozszerzenia niemieckiej bazy surowcowej na wschodzie i zwrotu terytoriów kolonialnych dla Niemiec.

Francja, według Sauerweina zgodzi się na ustalenie nowego szematu spłat rocznych, nie odstąpi jednakże od tego, aby Niemcy asygnowały również 13

miljardów na odbudowę zniszczonych w czasie wojny obiektów, oraz przyjęły na siebie uregulowanie długów francuskich w Ameryce.

Nacjoniści popierają d-ra Schachta,

uważając jego żądania za słuszne

BERLIN, 26 IV. (PAT). — Przewódca frakcji parlamentarnej niemiecko-narodowej, hr. Westarp, wygłosił wczoraj na

zgromadzeniu niemieckonarodowych mowę, w której bronił memorjału Schachta, oświadczając, że wysunięte w memo-

Francja nie zrezygnuje ze swych pretensji do Niemiec

AMSTERDAM 26 IV. (AW) W piśmie „Telegraph” Sauerwein precyzuje stanowisko Francji wobec kwestji odszkodowań niemieckich.

Tajne obrady „komitetu trzech” nad memorjałem Stresemanna

BERLIN, 26 IV. (ATE). „Bell Union” donosi z Londynu o obradach komitetu trzech: Chamberlaina, Adaziego i Quinones de Leona.

Komisja zajmie się rozpatrzeniem memoranduma Stresemanna i kanadyjskiego delegata, a nadto rozpatrzy wszystkie memoranda, które wpłynęły do ligi narodów od dnia 15 kwietnia r. b.

następnie komitet trzech rozpatrzy także memorandum małej ententy. Obrady odbywać się będą tajnie i nie będą ogłaszane żadne komunikaty oficjalne o wynikach obrad. W związku z tem wybiera się do Londynu generalny sekretarz ligi narodów sir Eric Drummond, który zabawi tam aż do zakończenia sesji komitetu trzech.

Rady p. Devey'a

wprowadza w życie ministerstwo skarbu

Warsz. koresp. (St. Gr.) telef.: Dowiadujemy się, że w najbliższych dniach ministerstwo skarbu wyda zarządzenie do wszystkich urzędów i władz państwowych, aby w okresie wiosennym i letnim ograniczyły albo odłożyły na jeźnię wszystkie takie wydatki, które bez dotkliwej szkody dla biegu życia państwowego mogą być odłożone.

Ministerstwo skarbu poleca urzędom, aby nie zaciągały żadnych nowych zobowiązań, powodujących płatności ze skarbu państwa.

Prace rozpoczęte trzeba dokończyć, żadnych nowych nie rozpoczynać. W myśl tego rozporządzenia również ministerstwo spraw wewnętrznych wydaje odpowiedni cirkular do wojewodów.

Zachowawcy radzą

nad utraceniem projektu min. reform rolnych

Warsz. koresp. (St. Gr.) telef.: W dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie komitetu zachowawczego. W dłuższej dyskusji na temat działalności nowego rządu wyrażono nadzieję, że rząd d-ra Świątalskiego skupi całą uwagę na

zagadnieniach gospodarczych. Przeważnie zresztą utyskiwano na projekt ustawy o kontroli obrotu ziemią i domagano się przedsięwzięcia wszelkie środki, aby projekt ministerstwa reform rolnych nie zyskał sankcji rady ministrów.

Min. Składkowski obiecuje

przyjść Łodzi z pomocą w miarę możliwości

Warsz. koresp. (M. G.) telef.: Dowiadujemy się, że wojewoda łódzki p. Jaszczolt konfero-

wał wczoraj z ministrem spraw wewnętrznych, gen. Składkowskim w sprawie sytuacji gospodarczej w Łodzi.

Min. Składkowski zapatruje się przychylnie na postulaty wysunięte przez wojewodę i przyrzekł w miarę możliwości przyjść Łodzi z pomocą.

Zapowiedziana przez niektórych pisma konferencja wojewody Jaszczolta z min. pułk. Prystorem nie doszła do skutku.

P. Wł. Wróblewski

nowomianowany prezes Banku Polskiego.

Konferencja p. Matuszewskiego z wiceprezesem Banku Polskiego

Warsz. koresp. (St. Gr.) telef.: W dniu wczorajszym kierownik ministerstwa skarbu p. Matuszewski odbył dłuższą konferencję z ustępującym wiceprezesem Banku Polskiego p. Matuszewskim.

Konferencja dotyczyła spraw związanych z ogólną sytuacją finansową w państwie.

Zgon w. ks. Michała

LONDYN, 26 IV. (ATE) — Dzisiaj rano zmarł tu wielki książę Michał.

Wielka konferencja polityczna ureguje ostatecznie sprawy reparacyjne

BERLIN, 26 IV. (PAT). W związku z wczorajszą konferencją między prezydentem Hooverem a senatorem Borahem, o której donoszą dzisiejsze dzienniki berlińskie, nowojorski korespondent „Vossische Zeitung” podaje, iż jeszcze przed upływem bież. roku należy się

spodziewać zwołania wielkiej konferencji politycznej, w której wezmą udział wszystkie rządy europejskie, reprezentowane przez odpowiedzialnych mężów stanu.

Konferencja ta ma się zająć ostatecznym uregulowaniem sprawy reparacyjnej.

158 milj. mk. dla Prus Wschodnich przeznaczyła rada państwa Rzeszy na rok 1929

BERLIN, 26. 4. PAT. Rada państwa Rzeszy przyjęła wczoraj projekt ustawy o pomocy gospodarczej dla Prus Wschodnich na rok 1929. Ustawa przewiduje wydatek 50 milionów marek na zapomogi, 29 milionów na pożyczki i 79 i pół miliona marek na gwarancje. Poza-tem skarb Rzeszy upoważniony

został do udzielania zaliczek na zabezpieczone pożyczki do wysokości 65 i pół miliona marek. Rada Państwa przyjęła następnie preliminarz budżetu nadzwyczajnego na rok 1929, który zawiera pokrycie finansowe na wydatki dla Prus Wschodnich.

Primo de Rivera winien (?)

Dyktatura przyczyną kryzysu gospodarczego Hiszpanji

PARYŻ, 26 IV. (ATE). Z Madridu donoszą, że rząd bardzo zaniepokojony jest notowaniem gwałtownego spadku waluty hiszpańskiej na wszystkich giełdach światowych. Szeroko mówi się o tem, że wszyscy byli ministrowie skarbowi z czasów rządów konstytucyjnych, przebywający obecnie na emigracji, niszczą się z zamiarem wydania manifestu do świata i ludności Hiszpanji, w którym wykażą, że

upadku finansowego i gospodarczego w Hiszpanji należy szukać w rządach dyktatorskich.

Zablokowanie portu w Kłajpedzie

KOWNO, 26 IV. (ATE) Wielkie zwały lodu uniemożliwiły dostęp do portu kłajpedzkiego wskutek czego port został zamknięty na czas nieograniczony

30-letni prezydent uniwersytetu w Chicago

LONDYN, 26 IV. (ATE). — Szeroko omawiana jest tu nominacja na stanowisko prezydenta uniwersytetu w Chicago Roberta H. Stetsona. Uczony, zaledwie lat 30.

Kto chce zamachu stanu?

Coraz częściej z lamów dzienników, szczególnie prorzadowych, padają słowa: zamach stanu. Rozpoczęli żonglowanie tym niebezpiecznym zwrotem... konserwatyści (sic!), chociaż samo pojęcie, leżące w nazwie tego stronnictwa, wskazywałoby na wręcz przeciwny kierunek ich taktyki. „Enfant terrible” rządów majowych pos. Mackiewicz, redaktor organu konserwatystów wileńskich „Słowa” raz po raz rzucił hasło „okrojania” konstytucji i nawołuje rząd do zamachu stanu. O zamachu stanu, jako nieuniknionej konieczności, pisze również organ zachowawców warszawskich „Dzień Polski”. Dopiero onegdaj wypalił on następującą frazę: „Postanowienie naszego sejmiku i obecnej większości było i jest tak prowokujące, że każdy trzeźwy z natury polityk nie może nie przewidywać zamachu stanu”.

Tak sobie przeznacza organy społecznych, trzeźwych i wesoło usposobionych wobec wszelkich szaleństw, panów z resurs i klubów myśliwskich. Co w takim razie mają powiedzieć konani w goracej wodzie panieze (sternin p. Bartla) z młodszej i radykalniejszej generacji? C skorzy do błki B-Biacy, w głębi duszy marzący o przyozdobieniu orla państwowego w różgi iktorskie (jak to się stało obecnie z godłem Włoch), piszą i mówią bardzo wiele o okrojowaniu konstytucji, a jednak pojęcie zamachu stanu rzadko kiedy przechodzi im przez gardło. Również opozycja nie operuje prawie nigdy tem niebezpiecznym pojęciem, chociażby ze względu na... dekret prasowy.

A dla panów z konserwy zamachu stanu — to jakby rześ

bulkę z masłem. Fe, panowie kapitaliści, obszarnicy i profesrowie! Wy, którzy całe życie biadacie nad „nieustabilizowaną” Polską, którzy najwięcej wlicie, że każdy nierozważny krok — to i ucieczka wkładów z kraju zagranicę, i zatarowanie dopływu obcych pożyczek i zwyczajka dolara, i niebezpieczeństwo przewrotu społecznego —

wy potrząsacie i grozicie zamachem stanu?!

Więc już do tego doszło, że czerwony radykał i krwawy socjalista stoi na straży ustawy konstytucyjnej, i legalności państwowej, a stary, zaskleplony w swym zaślepanku, siedzący jak tabaka w rogu, stetryczający żubrucha do „rozgrywki”, do narzucenia przemocą tego, na co nie

chce się zgodzić lud i przedstawicielstwo narodu?

Skąd się wzięła ta jurność i krewkość u lepiej lub gorzej konserwowanych starszych panów? Skąd tyle animuszu i wery do puszczenia się na ryzykanckie zamaski stanu? Czy nie zdają sobie sprawy ci zatańczący jakobini, że takie wściekłe awantury muszą wywołać

wojnę domową, — tak panowie — krwawą wojnę domową! Przewrót, który miał miejsce w maju 1926 r., oplacony został małą stosunkowo ilością ofiar, nie jest miarodajny gdyż odbył się w wyjątkowych warunkach przy rzadkiej jedności społeczeństwa. Od tego czasu wiele, bardzo wiele się zmieniło. Samymi wstrząsami państwo nie może żyć, ani się rozwijać. Trzeba pozwolić, aby wypoczęło, wzmocniło się i wydobrzało gospodarstwo. Trzeba mu dać wzrosnąć i spotężnić w pokojowej atmosferze pracy i równowagi politycznej i społecznej. A wam się roi o zamachach stanu? Czy chcecie Polsce zdobyć miano zrewoltowanego Meksyku, lub koflującego Balkanu?

Nieśwież i Dzików przewrócił wam w głowie — to prawda. Przywrócił do władzy was, zmurszałych i trupich, którzyście zdawali się zeszli do grobu wraz ze śmiercią trójzaborczych monarchji. A więc to stare wino radziwiłłowskie było tak mocne i do tego stopnia uderzyło wam do głowy, że dotychczas nie możecie z niego wytrzeźwieć? Czy doprawdy uważacie się za tak mocnych i macie tak silne plecy, że czujecie się w stanie zmienić ustrój Rzeczypospolitej, a przede wszystkim ta ki nowy regim utrzymać?

Panowie z konserwy — ostrożnie! Przed trzema laty lud wam gotowe, lukrowane kasztany wyjmował z ogona przewrotu majowego, — dzisiaj możecie się przy takim ogniu porządnie poparzyć.

Jan Urbach.

Skarb państwa jest odpowiedzialny za konfiskaty, zarządzane przez władze administracyjne, a uchylone przez sądy

Po ogłoszeniu wywiadu marszałka Piłsudskiego w lipcu r ubiegłego, po dymisji ówczesnego rządu Piłsudskiego- Bartla, „Robotnik” wydrukował sze reg artykułów i uchwałę ZPPS, która została skonfiskowana. Były to artykuły: „Wywiad Marszałka Piłsudskiego”, „3 miesiące aresztu za nazywanie sejmiku ładacznicą” i uchwała ZPPS, która brzmiała jak następuje:

Z.P.P.S. stwierdza, że ustępy istotne wywiadu b. prezesa Rady Ministrów, dzisiejszego zaś Ministra Spraw Wojskowych marsz. Piłsudskiego, ustępy mówiące o możliwości „okrojowania nowych praw w Polsce”, zawierają groźbę zamachu stanu przeciw Konstytucji, na wierność której marszałek Piłsudski przysięgał parę dni temu wraz z całym rządem w charakterze Ministra Spraw Wojskowych.

Z.P.P.S. oświadcza że Polska Partja Socjalistyczna bronić będzie z całą bezwzględnością demokracji i przedstawicielstwa ludowego, wybranego w głosowaniu powszechnym.

Z.P.P.S. uważa za swój obowiązek stwierdzić, że wywiad marszałka Piłsudskiego wyrządził ciężką szkodę Rzeczypospo

litej Polskiej, uderzając w powagę Państwa i wobec obywateli własnych i wobec świata.

Fakt ukazania się tego wywiadu obciąża również sumienia wszystkich ministrów ówczesnego Rządu, którzy nie znaleźli w sobie dość charakteru, by przeciwstawić się temu uderzeniu.

Z.P.P.S. oświadcza, że byłoby poniżej jego godności odwoływać polemicznie na obelgi, którymi zostali obrzuceni w wywiadzie w sposób ogólnikowy wykluczający ponoszenie konkretnej odpowiedzialności wszelcy wogóle posłowie trzech sejmów Rzeczypospolitej, a więc i posłowie socjalistyczni.

Z.P.P.S., świadomy godności jaką nakłada nań fakt reprezentowania 1.500.000 robotników i chłopów w Polsce, będzie umiał godności tej bronić i nadal, jak dotąd, w odpowiedzi za wszelkie obelgi czy groźby.

Decyzją wydziału VIII Karnego Sądu Okręgowego w Warszawie w dn. 11 lipca „wobec braku cech jakiegokolwiek przestępstwa” w skonfiskowanych artykułach „zajęcie” postanowiono uchylić.

Wobec tego zarząd wydawnictwa „Robotnik” na podstawie dekretu prasowego wniósł do Sądu skargę o odszkodowanie, za straty poniesione z powodu uchylonej konfiskaty, i domagał się zwrotu kosztów za konfiskację kilku tysięcy egzemplarzy, za straty na ekspedycji, na dodatkowych wydatkach technicznych, etc.

W poniedziałek sprawa weszła na wokandę Sądu. Pełnomocnik „Robotnika”, popierał powództwo co do zasady i domagał się dopuszczenia dowodów merytorycznych celem udowodnienia cyfrowej wysokości strat. Rada Prokuratorji Generalnej p. Tomaszewski, stawający w imieniu Skarbu Państwa, wnosil o oddalenie powództwa wprost, bez sprawdzenia dowodów, uważając powództwo za niesłuszne w zasadzie, ponieważ Skarb Państwa nie ponosi żadnej odpowiedzialności za zarządzenia porządkowe władz administracyjnych.

Sąd w środę ogłosił decyzję uwzględniającą wnioski wydawnictwa „Robotnik” na dopuszczenie dowodów w kwestji cyfrowej wysokości powództwa temsamem przechodząc do porządku nad wszelkimi wnioskami prokuratorji i uznając za sadę prawnej odpowiedzialności Skarbu Państwa za konfiskaty, zarządzane przez władze administracyjne, a uchylone przez Sądy.

FILHARMONJA TEATR ŻYDOWSKI

Dziś, o godz. 9 wiecz.

gościnnie występ znakomitej artystki z Ameryki
Dory Weisman w sztuce Anszela Szora p. t. Jego żydowskie Dziewczę
 Dziś, o 4 pp. „Żona i Kochanka”

Dziś i dni następnych!

Wielka orkiestra symfoniczna pod dyktando Teodora Rydera.

Pocz. przedst. o g. 4-ej po poł., w sob. i niedz. o godz. 12-ej w poł., ostatn. o g. 10 w. Ceny miejsce na I seans od 1.— zł., w sob. i niedz. od g. 12-ej do 3-ej po południu wszystkie miejsca po 50 gr. i 1.— zł.

Arcydzieło z Grupy Wielkich Gwiazd Ekranu ameryk. wytwórni UNITED ARTISTS

Najpiękniejsza artystka, kobieta o najzgrabniejszych nóżkach, urocza i powabna

CORINNE GRIFFITH

w roli współczesnej Ewy-kusicielki czaruje i oszałamia w przebojowym filmie erotycznym

„RAJSKI OGRÓD”

Rozkoszny, pełen pikanterji i dyskretnej frywolności film erotyczny o bardzo wysokim poziomie artystycznym.

Tragiczna śmierć 2 oficerów asów lotnictwa polskiego

Odwrócony do góry dnem samolot uwięził na dnie rzeki ofiary obowiązku

Warsz. kor. (St. Gr.) telef.:
Straszna katastrofa lotnicza pod Gostyninem, o której doniósł wczorajszy „Głos Poranny“, wywołała przynębiające wrażenie w całym społeczeństwie.

Obecnie otrzymujemy od naczynych świadków tej katastrofy, w której zginęło dwu dzielnych oficerów lotników, dalsze szczegóły.

O godzinie 10 rano z Torunia szybowały 2 samoloty wojskowe w kierunku Dębina.

Gdy aeroplany znajdowały się nad wsią Miechowice, odległą o 35 klm. od Gostynina, rozszalała silna wichura ze śnieżyca.

Trzeba było przerwać lot. W obliczu niebezpieczeństwa jeden z samolotów szczęśliwie wylądował na Białymbrzegu w powiecie plockim.

Drugi samolot nie zdążył wylądować w porę i na wysokości 500 — 600 mtr. wpadł w korkociąg.

W jednej chwili samolot ten, szwbiący nad Wisłą, wpadł do wody, wywracając się do góry kołami.

Mieszkańcy wsi Miechowice, w oczach których stał się ten straszny wypadek, natychmiast pospieszyli z pomocą.

Wszelka pomoc okazała się bezskuteczna.

Aeroplan leżał do góry dnem całkowicie pograżony w wodzie. Nad powierzchnią wody wystawały jedynie koła.

Kilku odważniejszych włościan, rzuciło się do wody, chcąc zarzucić sznury. Z pomocą pospieszyły również łodzie rybackie.

Samolot nie ruszał się jednak z miejsca, gdyż ugrzązł w piasku pod wodą.

O wypadku zawiadomiono najbliższy posterunek policji w Dobrzykowie, a następnie komendę powiatową w Gostyninie.

Na miejsce wypadku wyszli komendant powiatowy, Płocka oraz kierownik policji śledczej.

W ślad za nimi wyjechali do Miechowic starosta Grabowski oraz komendant policji w Gostyninie.

W godzinę potem przybył również komendant wojewódzki insp. Tomanowski.

Przystąpiono do akcji ratunkowej.

Na wieść o wypadku wyruszyła również z kompanji żeglu

gi bataljonu mostowego w Modlinie łódz ratunkowa „Sokół“.

Policja wezwała do pomocy 40 włościan i przywiązała samolot linkami, chcąc wydobyć go z wody.

Wysiłki spełzyły na niczym. Po 2 godzinach udało się wydobyc z wody zwłoki pilota - obserwatora mjr. sztabu generalnego, Jerzego Rychłowskiego i kpt. - pilota, Stanisława Wojciecha Pawłowskiego.

Obaj byli przywiązani pasami do samolotu.

Na ciele ich nie było żadnych śladów uszkodzeń. Śmierć nastąpiła wskutek zaduszenia się w wodzie.

Zwłoki dzielnych lotników złożono na brzozi Wisły i zabezpieczono do przybycia władz sądowych.

Obaj zabici oficerowie należeli do najwyższej klasy lotnictwa polskiego.

Mjr. Rychłowski był dawnym oficerem armji niemieckiej. Pochodził z Pomorza. W czasie wojny lotowej służył w marynarce niemieckiej. W pamiętnej bitwie morskiej pod Skaggerak brał udział jako dowódca łodzi podwodnej. W armji polskiej chlubnie ukończył szkołę sztabu generalnego. W roku ubiegłym odbył raid do Paryża. Za wybitną działalność na polu szkolnictwa lotniczego odznaczony był w roku ubiegłym złotym krzyżem zasługi.

Na stanowisku dyrektora nauk w oficerskiej szkole lotniczej był ceniony przez zwierzchników i kochany przez uczniów dla swej wiedzy i głębokiego

doświadczenia. Śmierć połączyła dwa jego uciążliwych żywotów: lotniczego i naukowego.

Kapitan Stanisław Pawłowski, jeden z najdzielniejszych i najbardziej sprężystych oficerów, służył w lotnictwie polskim od samych początków, przechodząc razem z towarzyszami broni górne i chmurne dni wojny. Na powierzonym mu wysokim stanowisku dowódcy dywizjonu szkolnego oficerskiej szkoły lotniczej zjednał sobie szybko szacunek i miłość całej szkoły, jako wyrozumiały, a jednocześnie sprężysty dowódca kadr przyszłych polskich „władców przestworzy“.

Ubytek tych dwóch dzielnych oficerów głębokim smutkiem okrył całe lotnictwo polskie.

Przewrót w awiajacyce

Amerykański inżynier Earl Mo Clari skonstruował nowy typ samolotu, który zamiast zwykłych skrzydeł posiada kwadratową płaszczyznę nośną.

Ustrój korporacyjny w Polsce

System Mussoliniego w opracowaniu prof. Jaworskiego

W organie konserwatystów krakowskich „Czasie“ prof. Wł. Leopold Jaworski, w art. p. t. „Pod jakim hasłem mogłyby się odbyć najbliższe wybory“ dochodzi do wniosku, iż nie odbędą się one ani pod hasłem religijnym (!) ani pod hasłem gospodarczym, jak w Anglii, lecz pod hasłem społeczno-politycznym.

W każdym razie prof. Jaworski stwierdza, że opozycja jest bardzo silna i potrafiłaby zdobyć masę.

Wobec tego prof. Jaworski radzi:

„nie przyjąć walki na warunkach dyktowanych przez opozycję, ale te warunki samemu określić.“

Parlament jest nieodzownym składnikiem nowożytnego ustroju państwowego, ale jego kompetencje i skład nie są dogmatem. Nie o to więc idzie, czy parlamentaryzm ma zniknąć, ale o to, jakie ma spełniać funkcje i w jaki sposób przeprowadzać wybory do niego. To pierwsze założenie. Drugim jest przekonanie, że nikomu nie można odbierać praw, które posiada, że przeto widmo reakcji jest nonsensem. Stąd wysnuwam wniosek, że polska polityczna myśl twórcza powinna pójść w kierunku zorganizowania społeczeństwa nie wedle kryteriów politycz-

nych, ale zawodowych“.

Jednym słowem krakowski profesor chce utrzymać parlament, ale nie na zasadzie powszechnego głosowania, lecz na zasadzie „kryteriów zawodowych“ czyli chce wprowadzić system korporacyjny a la Mussolini.

Do 1 maja należy uiścić

różnicę pomiędzy wymiarem podatku obrotowego a zaliczką

Warsz. koresp. (M. G.) telef.:

Dowiadujemy się z miarodajnych źródeł, że ministerstwo skarbu postanowiło nie uwzględnić próby organizacji gospodarczych, dotyczącej określenia terminu płatności różnicy pomiędzy wymiarem podatku

obrotowego za rok 1928 a zaliczką, wpłaconą do 15 maja i 15 czerwca.

Różnica ta, na mocy decyzji ministerstwa skarbu musi być uiiszczona przed dniem 1 maja.

Nieuiszczenie różnicy pociągnie za sobą kroki egzekucyjne

Pożar na lotnisku w Warszawie

Pastwą płomieni padł hangar oraz 2 samoloty

Warszawa, 26. 4. AW. Dziś o godz. 16-ej wybuchł groźny pożar w zabudowaniach „Lotu“ na lotnisku cywilnym. Spłonął jeden hangar a wraz z nim jeden samolot pasażerski „Yunkersa“, własność ministerstwa komunikacji, oraz je-

den stary samolot szkolny „Lotu“.

Akcja ratownicza trwała przeszło 2 godziny. Pozostałe hangary zostały uratowane.

Powodem pożaru było krótkie spięcie przewodów elektrycznych

P. Leon Chrzanowski

szefem wydziału prasy i propagandy

Warsz. koresp. (St. Gr.) telef.:

Nominacja nowego szefa wydziału prasy i propagandy ministerstwa spraw zagranicznych została podpisana. P. Leon Chrzanowski obejmuje już urządowanie. Z życiorysu p. Chrzanowskiego wiadać, że tym razem na czele wydziału prasowego staje czynny redaktor i dziennikarz od szeregu lat.

Pracę dziennikarską rozpoczął w roku 1910 jako korespondent pism warszawskich, następnie redagował „Gazetę Kujawską“ we Włocławku. W roku 1914, jako członek komitetu stronnictwa niepodległościowych t. zw. C. K. W. wstąpił do redakcji „Kurjera Polskiego“ redagowanego przez ś. p.

Behdana Straszewicza. W r. 1917 wstąpił do departamentu politycznego rady stanu. W r. 1919 objął wydział prasowy ministerstwa kultury sztuki. Z tego stanowiska poszedł na front, jako ochotnik a po zawarciu rozejmu z sowietami wyjechał z ramienia wydziału propagandy prezydium rady ministrów na konferencję pokojową w Rydze. Bezpośrednio stamtąd udał się do Rzymu w marcu 1921, gdzie pozostawał aż dotychczas jako korespondent PAT-a. „Kurjera Warszawskiego“, „Il. Kurjera Codziennego“ i „Świata“.

Niejednokrotnie w tym czasie pełnił specjalną służbę prasową w Genewie.

Arceybiskup Kowalski przyjeżdża do Łodzi

W dniu dzisiejszym o godz. 6-ej wieczorem przyjedzie do Łodzi samochodem z Płocka arceybiskup marjawicki Jan Marja Kowalski w towarzystwie biskupów marjawickich Feldmana i ks. Przysieckiego.

Współzawodnictwo potęg Ameryki i Anglii odsuwa wybuch przyszłej wojny wszechświatowej

Rykw o sytuacji międzynarodowej w zwierciadle sowieckim

Moskwa, (CEPS). W związku ze zwołaniem na miesiąc maj ogólnozwiązkowego zjazdu sowieckich, odbywają się obecnie w ZSSR zjazdy okręgowe, powiatowe i gubernialne nowych sowieckich, w których biorą udział również poszczególni członkowie rządu centralnego. Na zjeździe gubernialnym sowieckich moskiewskich, który odbył się w tych dniach, wystąpił z obszernym przemówieniem przewodniczący rady komisarzy ludowych, A. Rykw, który przedstawił słuchaczom obecną sytuację międzynarodową z punktu widzenia polityki sowieckiej.

Za jedną z najcharakterystyczniejszych cech obecnej sytuacji międzynarodowej uważa Rykw współzawodnictwo między Ameryką a Anglią. Według słów Rykwa, dla obecnego stosunku anglo-amerykańskiego charakterystyczne jest zaostrenie walki między oboma mocarstwami o panowanie nad światem. „Głównym zadaniem burżuazyjnych Stanów Zjednoczonych, — powiedział Rykw, — jest obecne jaknajrychlejsze zatarcie różnicy między „polityką“ a „gospodarstwem“, między skoncentrowaniem potęgi ekonomicznej w rękach Stanów Zjednoczonych a panowania Anglików na morzu. Tutaj ma też swe źródło stanowcza walka Amerykanów o realizację hasła „wolność mórz“, tj. o złamanie angielskiej potęgi na morzu“.

Równocześnie z tem współzawodnictwem, jako też w związku z innymi jeszcze dyferencjami między Londynem a Waszyngtonem, wzmaga się — zdaniem Rykwa, — w Europie powszechne zbrojenia. Rykw bardzo krytycznie ocenia działalność pokojową ligi narodów. Oświadczył między innymi, że liga narodów w ciągu długich lat swego istnienia opracowała tylko 14 000 stron protokółów o referatach, — i nic więcej“. A rokowania o charakterze pacyfistycznym, — twierdzi dalej Rykw, — wyzyskiwane są głównie w kierunku wzmocnienia przygotowań do nowej ogromnej wojny światowej.

Ciekawe jest jednak, że Rykw, przepowiadając nową wojnę światową, konstatuje, iż niebezpieczeństwo wojny dla Rosji sowieckiej w czasach ostatnich zmniejszyło się i że widmo wojny odsunęło się od granic ZSRR. Rykw sądzi, że nastąpiło to dzięki pokojowej polityce rządu sowieckiego i w fakcie tym dopatruje się „jednego z największych sukcesów zagranicznej polityki sowieckich“.

Przyczyną zmniejszenia się niebezpieczeństwa wojny jest — zdaniem Rykwa, — wzrost dyferencji między państwami europejskimi, jakoteż fiasco finansowo-gospodarczej blokady Rosji sowieckiej“. Rykw u-

waża, że „próba bojkotu gospodarczego państwa ze strony licznych grup kapitalistycznych i niektórych rządów spelzała na niczem“. Jako jeden z przykładów ilustrujących to niepowodzenie, przytacza Rykw przyjazd angielskiej delegacji handlowej do ZSSR. Mówiąc jednak o tej wizycie, podkreśla Rykw, że znaczenie przyjazdu delegacji angielskiej do państwa sowieckiego oceniać należy bez zbędnej przesady. „Zdaje mi się, — mówi Rykw, — że w pierwszej chwili przesadzano znaczenie przyjazdu tej delegacji, którego cel przedstawiono w ten sposób, jakgdyby przemysłowcy angielscy przyjeżdżali do Rosji, by pertraktować z rządem sowieckim o wszystkich

kwestjach spornych między Anglią a Rosją. W rzeczywistości jednak tak nie jest i być nie może. W najbliższych miesiącach Anglija otrzyma nowy rząd. Delegacja, która do Rosji przyjechała nie ma pełnomocnictw ani od rządu obecnego, ani od rządu przyszłego. Bez stosunków dyplomatycznych nie można pertraktować o wielkich zasadniczych problematach natury gospodarczej“.

Dlatego też, — według poglądu Rykwa, — stosunki handlowe i gospodarcze między Anglią a Rosją dopiero wtedy będą mogły się rozwijać, gdy między oboma państwami nawiązane zostaną stosunki dyplomatyczne.

Swój pogląd na obecną sytu-

ację międzynarodową zakończył Rykw znamiennej charakterystyką paktów pokojowych. Mówiąc o tak zw. „wschodnim pakcie“ i o pakcie Kelloga, Rykw powiedział: „Ani na pakt Kelloga, ani na umowę, podpisaną między nami a naszymi sąsiadami, nie możemy spoglądać, jako na dokumenty, które istotnie mogłyby uniemożliwić wojnę. Osobliwość wojny i jej początku polega właśnie na tem, że anuluje się wszelkie umowy. Dlatego też niema żadnej gwarancji, że dokument o pokoju nie będzie pogwałcony podobnie, jak wszelkie inne umowy. Jego znaczenie polega jednak na tem, że mimo wszystko utrudnia wybuch konfliktu zbrojnego w najbliższej przyszłości“.

Represje prasowe

Komisarz rządu m. Warszawy pociągnął do odpowiedzialności sądowej redakcję „Robotnika“ za wydrukowanie art. pt. „Przed 1-szym maja“, który zawierał tekst hymnu „Międzynarodówki“.

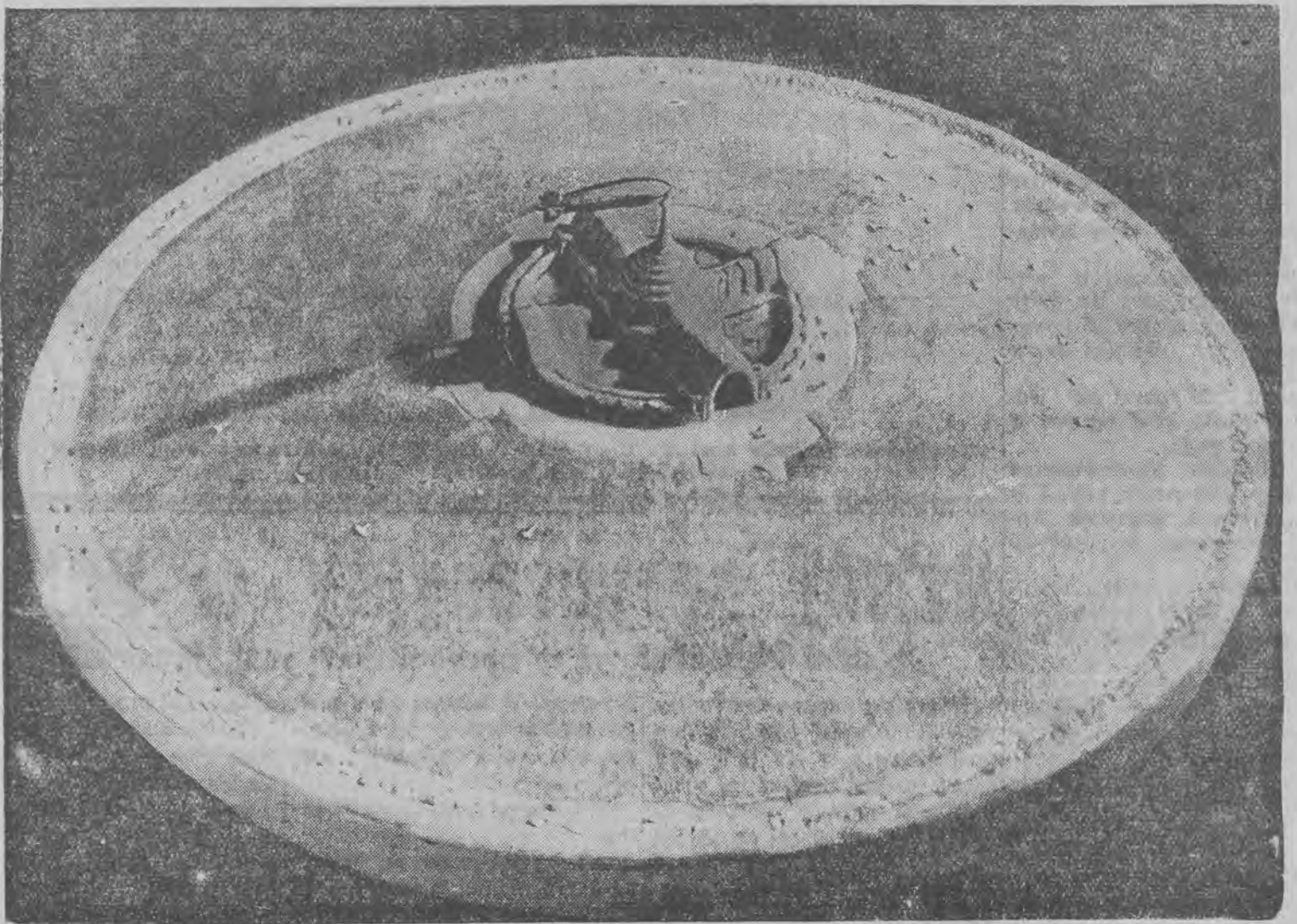
Skonfiskowany został ostatni numer „Wolnomysliciela Polskiego“, organu stow. wolnomyslicieli za zamieszczenie artykułu, w którym atakowane jest ministerstwo sprawiedliwości oraz sądownictwo.

Skończmy z bajkami o bocianach!

Donoszą z Paryża, że obradujący tam od kilku dni kongres lekarzy obradował nad kwestją seksualnego uświadamiania dzieci i wypowiedział się stanowczo przeciwko bałamuceniu dzieci bajeczkami o bocianach.

Uświadamiać dzieci należy w sposób oględny, ale prawdziwy, aby przeciwdziałać wielu szkodliwym nieporozumieniom, jakie wywołuje ukrywanie prawdy.

Nowy port lotniczy w N. Jorku.

Nasza rycina przedstawia interesujący model przyszłego portu lotniczego Nowego Jorku: Olbrzymi okrągły plac startu, w środku hotel-restaurant z stacją iskrową. Pod hotelem biegną tunele, umożliwiające przejazd aut.

Kuzyn bankiera Szereszewskiego

aresztowany za przemiał cudzego zboża

Z Warszawy donoszą:

Michał Dawidson, kuzyn milionera Szereszewskiego, słynny z kilku przebojowych operacji z bankami, zamieszkiwał do jesieni ub. roku w Berlinie.

Powróciwszy nieoczekiwanie do Warszawy, wynajął elegancki lokal przy ul. Szopena 14 i zaczął obracać się w sferach przemysłowców rolnych.

W listopadzie wydzierżawił do spółki ze swym sublokatem Stanisławem Gutmanem — młyn parowy tow. „Zakłady rolniczo-przemysłowe ziem-

kutnowskiej“. Rozesłał po okolicy agentów i na wielką skalę rozpoczął skup pszenicy.

Za dostarczone ziarno płacił czekami, a otrzymując z przemiału mąkę sprzedawał za gotówkę.

O obrotach tej osobliwej spółki świadczy taki szczegół, że jedyną tylko kooperatywą „Wspólna praca“ w Kutnie dostarczyła im pszenicy za 200 tysięcy złotych.

Wystawione przez Dawidsona czeki nie miały pokrycia. Wśród rolników kutnowskich wy-

Rozbicie pociągu

na dworcu paryskim St. Lazare

Paryż, 26 IV. Wczoraj po południu wydarzyła się na dworcu paryskim St. Lazare katastrofa kolejowa.

Wjeżdżający na stację daleko bieżny pociąg osobowy najechał na inny, stojący na torze pociąg.

Wskutek zderzenia kilka wagonów uległo częściowemu rozbiciu, przyczem 57 osób odniosło mniej lub więcej ciężkie rany.

Przyczyną katastrofy było fałszywe nastawienie zwrotnicy.

Zapisujcie się na członków L. O. P. ?

nił popłoch. Do władz coraz częściej wpływały żałosne.

Ostatecznie sprawa zainteresowała sędziego śledczego przy sądzie kutnowskim, czego wyni-

kiem był nakaz aresztowania

W mieszkaniu Dawidsona zjawili się rano policjanci. Przewieziono finansistę do urzędu śledczego.

Przykłady wiedeńskie dla Łodzi

Z jakich funduszków wybudowano w stolicy Austrii kolonję robotniczą „Sandleiten“

Pomimo szeregu najróżniejszych podatków -- obciążenie na głowę mieszkańca jest stosunkowo niskie i nie jest większe, niż przed wojną

Przed kilkoma tygodniami de legat polskich zrzeszeń lokatorskich na międzynarodowy kongres praski p. Jan Haneman opisał nam w obszernym wywiadzie kolonję robotniczą w Wiedniu t. zw. „Sandleiten“, która powstała dzięki twórczej inicjatywie samorządu wiedeńskiego. „Sandleiten“ to prawdziwe miasto, które jest żywym pomnikiem doskonale gospodarującego samorządu wiedeńskiego.

Wyłania się pytanie:

— Skąd samorząd wiedeński bierze pieniądze na ten cel?

I tu właśnie z pomocą przychodzi nam znów p. Jan Haneman, który podczas swego dwudniowego pobytu w Wiedniu zdołał zebrać szalenie ciekawy materiał, dotyczący gospodarki budowlanej samorządu wiedeńskiego.

Podatki i opłaty

Poza podatkiem mieszkaniowo - budowlanym magistrat wiedeński czerpie fundusze z następujących źródeł:

Podatek luksusowo - widowiskowy w rozmiarach:

widowiska, odczyty i t. p. na cele oświatowe i dobroczynne — wolne, przedstawienia teatralne — mówione i opery — 5 proc. ceny biletu, koncerty i odczyty z przezroczkami — 7 proc. ceny biletu, operetki i rewje — 10 proc. ceny biletu, kursy taneczne, cyrki i variety — 23 proc. ceny biletu, sportowe imprezy — 26 proc. ceny biletu, kina i bale — 28 proc. ceny biletu, wyścigi konne, boks i walki — 33 proc. ceny biletu.

Podatek ten daje rocznie ok. 20 milionów szylingów.

Opłaty z wystaw, luksusowych artykułów sprzedaży i konsumpcji. Opłacają go największe sklepy wystawowe, nocne lokale rozrywkowe, bary i kawiarnie koncertowe.

Podatek ten daje rocznie ok. 18 milionów szylingów.

Podatek od piwa — wynosi 6 szyl. za hektolitr.

Daje to rocznie około 15 milionów szylingów.

Podatek od samochodów (aut) luksusowych, liczony jest od ilości koni mechanicznych po 159 szylingów rocznie za 1 KM.

Podatek ten daje rocznie ok. 6 milionów szylingów. Samochody ciężarowe i motocykle wolne są od opłat.

Podatek od służby domowej opłacają wszystkie gospodar-

stwa domowe od służby, mianowicie za pierwszą służącą nie płaci się, natomiast za drugą służącą płaci się rocznie opłaty miejskiej 50 szyl., za każdą następną dodatkowo 250 szylingów i t. d.

Ustawa ta obowiązuje również i w stosunku do męskiej służby; służących, lokajów itp. lecz ci są opodatkowani w podwójnej wysokości.

Podatek ten daje rocznie ok. 3 i pół milj. szylingów.

Opłata od koni. Podatek ten wynosi 250 szyl. rocznie od konia w użyciu do powozów, karet lub od wierzchowca; za konie pracujące zarobkowo opłata wynosi 60 szyl.

Podatek ten daje niecałe 100 tysięcy szylingów.

Opłata od psów, wynosi po 12 szyl. rocznie.

Podatek ten daje ok. miliona szylingów rocznie.

Podatek ubezpieczenia społecznego. Obciąża pracodawców i wynosi 4 proc. (w bankach 8 i pół proc.) z wypłacanych pracownikom zarobków.

Podatek ten daje około 80 milionów szylingów rocznie.

Opłata od koncesji. Podatek ten opłacają drukarnie, księgarnie, hotele, restauracje i t. p. za udzielenie koncesji. Podatek ten wynosi w zależności od przedsiębiorstwa od 5 do 250 szylingów rocznie.

Podatek od plakatów. Za umieszczenie plakatów, afiszy i ulotek, szyldów i t. p. Podatek ten liczony jest od wielkości reklamy po 15 groszy za 1 mtr. kw. miesięcznie.

Podatek od sprzedaży licencyjnych, wyprzedazy publicznie zorganizowanych.

Podatek ten daje ok. 300 tysięcy szylingów rocznie.

Podatek od kosztów sądowych i karnych. Są to opłaty i składki na rzecz gminy składane przy rozprawach, procesach sądowych i t. p.

Podatek ten daje rocznie ok. 1 miliona szylingów.

Podatek na rzecz straży ogniowej. Opłata z polis ubezpieczeniowych na rzecz gminy daje rocznie około 4 milionów szylingów. (Straż kosztuje miasto około 7 milionów).

Podatek na rzecz urządzeń mechanicznych silników wodnych. Podatek ten dolicza się do rachunków za gaz 1½ proc. i za siłę elektryczną 4 proc. Idzie na pokrycie urządzeń mechan. miejskich zbudowanych w roku 1922.

Podatek ten daje około 4-eh milionów szylingów.

Podatek gruntowy. Oblicza się po 32 grosze za 1 mtr kw

Podatek ten daje około miliona szylingów.

Podatek od przyrostu wartości. Ściaga się od właścicieli placów i budynków przy sprzedaży, podziału, zapisów hipotecznych i t. p. i wynosi od 6 do 25 proc.

Podatek ten daje rocznie ok. 13 milionów szylingów.

Podatek mieszkaniowo - budowlany, który obszernie już o-

mówiliśmy w poprzedn. artykule daje rocznie około 40 milionów szylingów.

Ogółem podatki, jakie gmina m. Wiednia pobrała za rok 1928 wynoszą przeszło 200 milionów szylingów, do tego dochodzą jeszcze sumy, jakie Wiedeń otrzymuje z podatków ogólnych państwowych w podziale i dochody z inkasa państwowych zobowiązań i podatków dla miasta Wiednia, co daje około 140 milionów szyl. a więc razem gmina Wiednia ma dochodów rocznie około 360 milj. szylingów.

Pomimo tak wielkiego budżetu i tylu nowych gospodarczych innowacji — obciążenie ludności nagłową nie jest większe niż w roku 1913 i wynosi 160 szylingów na głowę (200 złotych).

Przedsiębiorstwa miejskie

Gmina m. Wiednia prowadzi przedsiębiorstwa miejskie, jak tramwaje, elektrownie, gazownie, komunalną kasę oszczędności, miejski zakład pogrzebowy i krematorium, miejski lombard, zakłady browarnicze, reklamowe i zakład asekuracyjny. Tramwaje, kolej elektryczna podmiejska i autobusy są ogromnie rozwinięte, a

cena biletów jest o 25 procent tańsza,

niż przed wojną, prócz tego robotnicy udający się do i z pracy korzystają ze zniżki do 50 proc. wartości biletów.

Elektrownia zasila w prąd i miasto Wiedeń i 66 przyległych gmin. W roku 1913 liczyła elektrownia 92000 liczników, obecnie jest liczników w użyciu ok. 600,000 — dowód imponującego rozwoju.

Gazownia miejska obsługuje m. Wiedeń i 15 gmin przyległych. Jest zarazem większą fabryką chemiczną wyrabiającą artykuły na eksport, jak benzol itp.

Stoi na wysokim poziomie przemysłowienia i racjonalizacji

Jako przykład niechaj służy fakt, iż obecnie węgla w Austrii kosztuje drożej niż przed wojną o 50 proc. to cena gazu jest jednak tańsza o 23 proc. niż przed wojną. Przed wojną było 239.000 abonentów obecnie jest 450.000.

Miejskie zakłady browarnicze kryją 17 proc. konsumpcji wiedeńskiej i produkują około 500.000 hektolitrow piwa rocznie. Przedsiębiorstwo to daje zysku 700.000 szylingów rocznie.

Miejski zakład ubezpieczeń rozwija się bardzo dobrze, ma 390.000 ubezpieczonych co wynosi przeszło 10 proc. wszystkich polis.

Miejska Kasa Oszczędności jako samodzielna instytucja zarządzana przez zarząd wyłoniony z samorządu miejskiego prosperuje należycie.

Posiada wkładów na sumę 370 milionów szyl. co wynosi 66 proc. wysokości wkładów z przed wojny, wówczas gdy dla wszystkich pozostałych banków w Austrii ten stosunek wynosi wszyskiego 25 proc. Kasa ta przeznacza kredyty dla okolicznych gmin miejskich, na remont domów, dla rzemieślników i drobnych kupców.

Aby zrozumieć jaką przynosi ten kredyt ulgę kredytobiorcom należy wskazać, że Kasa liczy z pożyczek udzielonych 6 proc. rocznie, wówczas gdy odsetki bankowe, pobierane przez inne banki, dochodzą do 13 proc. rocznie. Stopa 6 proc. ustalona została na czas od r. 1927 do końca 1929. Samym rzemieślnikom samodzielnym i drobnym handlującym wydano kredytów w r. 1928 do 60 milionów szyl.

Budżet Wiednia

Preliminarz budżetowy na rok 1929 wynosi w wpływach 493 milionów szylingów i w rozchodach 467 milionów szyl.

W budżecie tym na inwestycje przeznaczono 103 milj. szyl. t. j. 22 proc. ogólnego budżetu.

Na cele inwestycyjne zaciągnięto pożyczkę amerykańską na sumę 30 milj. dolarów, oprocentowaną na 6 proc. rocznie na lat 25.

Tyle Wiedeń, który w dziedzinie rozbudowy osiągnął, jak widać kolosalne rezultaty

RABKA

Pensjonat dla dzieci „POD URWISEM“

Od 1-go maja r. b. zostaje przeniesiony do nowo wymurowanej willi, urządzonej higienicznie i z komfortem.

Dzieci przyjmuje się od 4 do 12 lat chłopców tylko do lat 8.

Zgłoszenia i prospekty do 30 b. m. w Łodzi, Cegielniana 87, tel. 13-41, od 1-go maja w Rabce FELICJA SZYDŁOWSKA. 06-2

TANCERKA

MOSKWI

w roli tytułowej
DOLORES del RIO

Film ten jest jednym z najpotężniejszych, — najwspanialszych i najbardziej wstrząsających arcydzieł X muzy

Demonstrowanie odbędzie się w najbliższych dniach w **Lunie**

Walka o byt robotników sezonowych

Niezrozumienie brzmienia ustawy przez Fundusz Bezrobocia pozbawia liczne rzesze robotnicze łyżki strawy

Jak już donosiliśmy, w ubiegły czwartek udała się do Warszawy delegacja, złożona z pp. prezydenta Ziemięckiego, p. Kowalskiego oraz przedstawicieli okręgowej komisji związków zawodowych pp. Walczaka i Napieralskiego.

Delegacja ta interwenjowała w głównym funduszu bezrobocia w związku z cofnięciem zapomóg robotnikom sezonowym.

Przedstawiciele Łodzi wskazywali prezesowi F. B. p. Szubartowiczowi, że w marcu r. b. został przysłany do Łodzi, jako p. o. kierownika obw. zarządu F. B. dotychczasowy kierownik Funduszu w Poznaniu p. Zieliński.

Po przejrzeniu aktów, p. Zieliński doszedł do dziwnego wniosku, że robotnicy sezonowi nie podlegają ustawie o zapomogach, wobec czego polecił on wstrzymać wypłatę zasiłków robotnikom sezonowym.

Sprawę tę poruszono na pierwszym zebraniu zarządu obw. F. B., który stanął na stanowisku, że polecenie p. Zielińskiego jest niesłuszne, że robotnicy sezonowi powinni korzystać z zasiłków.

W 1926 roku toczył się w tym przedmiocie spór magistratu z F. B.

Magistrat nie chciał wówczas opłacać składek ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia dla robotników sezonowych.

Sprawa oparła się o urząd wojewódzki i ministerstwo, które wywarły na magistrat presję w kierunku

przymusowego ubezpieczenia tej kategorii robotników.

Magistrat zmuszony był nawet na ten cel

wypłacić zaległość w sumie 70 tysięcy złotych.

Prezes F. B. w Łodzi pan Janiszewski, do którego zwrócono

się ostatnio z prośbą, aby sporną kwestję wyjaśnił, oświadczył delegacji O. K. Z. Z., że poleci sprawę zbadać, zaś w wypadku, gdyby stanowisko robotników okazało się słuszne, zapomogi bezwzględnie przywrócić.

Następnie rozpoczęło się pod przewodnictwem p. Szubartowicza posiedzenie zarządu głównego Funduszu Bezrobocia, na

którym obecny był również sekretarz komisji centralnej związków zawodowych p. Zdanowski, który w obszernym referacie zobrazował

straszne położenie robotników łódzkich, wobec kryzysu w przemyśle włókienniczym Łodzi.

Po omówieniu tej sprawy p. Zdanowski postawił wniosek o zwrócenie się do ministerstwa pracy i opieki społecznej

o zniesienie na czas trwania kryzysu gospodarczego w Łodzi wszystkich ograniczeń terytorjalnych, rodzinnych i terminowych dla bezrobotnych, pobierających zasiłki doraźne.

Ażeby normy zasiłków, które są ustalone w art. 11 ustawy o zabezpieczeniu robotników na wypadek przymusowego bezrobocia zostały podwyższone, naj

niższa z 30 na 35 proc. i najwyższa z 50 na 60 proc.

Następnie, ażeby podnieść skalę zarobkową, jako maksymalną, do 10 złotych dziennie zamiast dotychczasowej 7.50 gr., co jest już przez sejm uchwalone i musi jeszcze tylko uzyskać aprobatę senatu.

Ażeby ustawowy zasiłek przedłużyć do 26 tygodni,

wobec tego, że Fundusz Bezrobocia ma już, w myśl ustawy obecnie zgromadzony fundusz zerwowy w wysokości 50 proc. wypłacanych zasiłków rocznie.

Wreszcie p. Zdanowski domagał się, ażeby zarząd główny Funduszu Bezrobocia zwrócił się do ministerstwa pracy z prośbą o wydanie rozporządzenia przyznania zasiłków tym wszystkim robotnikom, którzy pracują od 1 do 3 dni w tygodniu, który to zasiłek ma wynieść dla nich od 40 do 50 proc. normalnego zasiłku.

Wnioski powyższe wywołały bardzo ożywioną dyskusję, po czym zostały przyjęte większością głosów przeciwko głosom przemysłowców.

Po uchwaleniu tych wniosków przewodniczący p. Szubartowicz oświadczył, że jest wątpliwem, czy władze centralne przychyliły się do punktu I, dotyczącego się zniesienia wszelkich ograniczeń dla bezrobotnych, pobierających zasiłki doraźne,

gdyż nie posiada na te cele odpowiednich funduszy. Co zaś się tyczy pozostałych wniosków, to przyrzekł p. Szubartowicz w całej rozciągłości poprzeć je w ministerstwie pracy.

Polski towar, przez polskie porty na polskich okrętach — oto współczesne hasła gospodarczego rozwoju państwa

Obchód 10-lecia Czerwonego Krzyża

Wielki pochód przez miasto w niedzielę

W dniu 28 kwietnia r. b. Polski Czerwony Krzyż obchodzi 10-lecie swego istnienia.

Okręg — Oddział łódzki pragnie uczcić ten pamiętny dzień uroczystościami w których weźmie udział cały ogół społeczeństwa.

Zgodnie z uchwałą Komitetu Obywatelskiego program uroczystości jest następujący:

SOBOTA, dnia 27 kwietnia
godz. 10 nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża za dusze poległych i zmarłych członków komitetu i pracowników.

godz. 10 nabożeństwo w synagoge przy ul. Wolborskiej.

godz. 17 poświęcenie przez biskupa Tymienieckiego kamienia węgielnego pod budowę szpitala Czerwonego Krzyża przy ul. Krzemienieckiej.

NIEDZIELA, 28 kwietnia

godz. 10 nabożeństwo w kościele ewangelickim św. Jana

godz. 12.30 nabożeństwo w Katedrze celebrowane przez bisk. Tymienieckiego.

godz. 13 złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza

godz. 13.15 pochód przez miasto

godz. 14 uroczyste posiedzenie w sali Filharmonii.

Tą drogą zwraca się Czerwony Krzyż do wszystkich organizacji i instytucji społecznych o łaskawe wzięcie udziału w uroczystościach i wysyłanie swych delegacji ze

sztandarami. Punkt zborny przed Katedrą o godzinie 12 w poł.

Jednocześnie wzywa się wszystkie siostry rezerwy, absolwentki kursów sanitarnych Czerwonego Krzyża, wszystkie panie, które pracowały w formacjach czerwono-krzyżskich oraz podinspektorów gazowych C. K., aby wzięły udział w pochodzie, zaopatrując się przedtem w paski z godłem Czerwonego Krzyża, które wydaje biuro codziennie w godz. od 9 — 3. Piotrkowska 96.

Dziesięciolecie samorządu miejskiego w Łodzi

Nakładem Biura Informacji Pracy „Bip“ ukazała się jednodniówka p. n. „Dziesięciolecie Samorządu Miejskiego w Łodzi“.

Starannie wydana jednodniówka zawiera szereg ciekawych artykułów, feljtony, oraz liczne ilustracje.

Między innymi jednodniówka zawiera imienną listę wszystkich radnych z okresu trzech kadencji.

Szczeciński miał współnika

Czy proces mordercy b. p. Króla zostanie odroczone?

Sąd okręgowy w Łodzi na swym posiedzeniu gospodarczym wyznaczył termin rozprawy przeciwko Szczecińskiemu na poniedziałek, dnia 29 b. m. W trakcie tego jednak władze

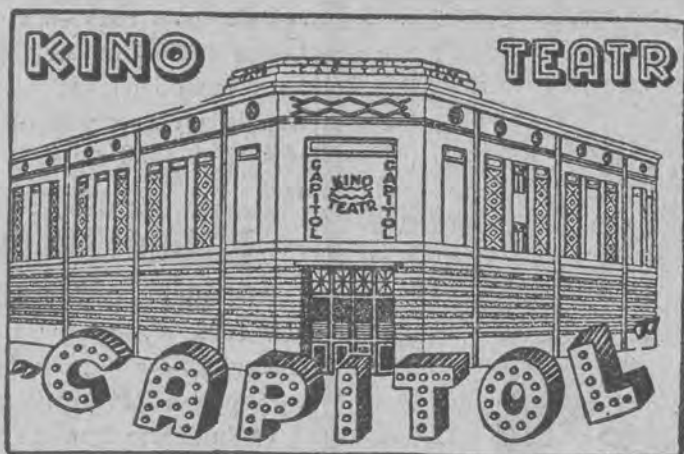
Dr. med. **S. Niewiażski**

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i moczopłciowych, leczenie światłem, badanie krwi i wydzielin

Andrzeja 5, telef. 59-40.

Przyjmuje od 8-10 i od 5-9 wiecz. w niedziele i święta od 9-1. Oddzielna poczekalnia dla pań

śledcze w ostatnim czasie udowodniły aresztowanemu w swoim czasie Jakóbowi Szlojnie Golemanowi, również członkowi krwawej bandy Kaczmarka że dokonał on wspólnie ze Szczecińskim zabójstwa b. p. Michała Króla. Wobec tego termin rozprawy przeciwko Szczecińskiemu musiał ulec odroczeniu i Goleman jest dodatkowo na okoliczność tę badany. Nie przyznaje się on dotychczas do winy, natomiast Szczeciński stwierdza stanowczo, iż ten pomagał mu w zamordowaniu Króla. (p)

Dziś i dni następnych!

Orkiestra symfoniczna pod bat. Sz. Bajgelmana.

Romantyczne dzieje słynnego **STIENKI RAZINA.**
Reż. genialnego Turżańskiego

WOLGA... WOLGA..!

W rolach głównych:
Lilian Hall-Davis
H. A. Schletow
Rudolf Klein-Rogge

Film ilustrowany śpiewami **Mieszanego Chóru Artystycznego** pod dyr. **M. Lewityna**

ŁÓDŹ WOŁA O POMOC DO RZĄDU

Robotnicy przemysłu włókienniczego demagają się podjęcia walki z bezrobociem i drożyzną artykułów pierwszej potrzeby

Masowe redukcje w przemyśle wytwarzają nędzę wśród szerokich rzesz

W lokalu klasowych związków odbyło się onegdaj zebranie delegatów wszystkich fabryk z Łodzi i okręgu łódzkiego. O zainteresowaniu sprawą kryzysu w przemyśle świadczy fakt, że udział w nim wzięli bardzo licznie delegaci fabryczni.

Referentem był członek zarządu p. Goliński.

Zwrócił on uwagę w swym referacie przede wszystkim na kryzys w przemyśle, zastój w handlu i zubożenie mas robotniczych. Zaznaczył on, że

KAŻDY KRYZYS GOSPODARCZY ODBIJA SIĘ NAJPOWAŻNIEJ NA ROBOTNIKU.

W krajach zachodniej Europy zorganizowani w silnych zrzeszeniach, wywalczyli już sobie pewne zabezpieczenie na wypadek kryzysu. U nas sprawa ta przedstawia się inaczej. Robotnicy nie zorganizowani są należycie. Referent zwrócił uwagę zebranych na to, iż w roku 1928 zarysował się już poważnie zbliżający się kryzys w przemyśle.

Odczuwano wówczas brak płynnej gotówki. Mały przemysł pracował tylko na skład, a gdy składy zostały zapełnione, prze prowadzano redukcje dni pracy i robotników.

SUROWA ZIMA DOPROWADZIŁA WRESZCIE DO ZACHWIANA SIĘ PRODUKCJI W ŚREDNIM I DUŻYM PRZEMYŚLE.

zda się zawodzić również sezon letni.

Referat ten wywołał ożywioną dyskusję, w której delegaci fabryczni składali sprawozdania z sytuacji na terenie poszczególnych fabryk.

Jak wynika z tych sprawozdań, redukcje pracy przeprowadza przemysł zarówno wielki, jak średni i drobny.

ZAKŁADY GEYERA, KTÓRE NIEDAWNO PRACOWAŁY PRZEZ CAŁY TYDZIEŃ, ZRE-

DUKOWAŁY PRACĘ DO TRZECH DNI W TYGODNIU FIRMA EISERT ZREDUKOWAŁA PRACĘ DO 4 DNI, SCHEIBLER I GROHMAN DO 4 DNI L. K. POZNAŃSKI ODDAWNA JUŻ PRACUJE OD 3 DO 4 DNI WIDZEWSKA MANUFAKTURA 4 DNI, HOFFRICHTER 4 DNI, ROSENBLATT OD 2 DO 3 DNI, HAEUSLER DO 4 DNI, SZWEIKERT OD 3 DO 4 DNI, DRABKIN 3 DNI, STOLAROW 4 DNI, DAUBE 3 DNI, HIRSBERG I BIRNBAUM 4 DNI.

Redukuje również przemysł średni i drobny: pracujące do niedawna przez cały tydzień mniejsze zakłady w ostatnich dniach zastosowały redukcje. **OD NOWEGO ROKU DO CHWILI OSTATNIEJ ZREDU-**

KOWANO OGÓLEM 5.000 ROBOTNIKÓW.

Po dyskusji tej robotnicy przyjęli rezolucję następującej treści:

„Zarząd główny związku zawodowego robotników i robotnic przemysłu włókienniczego w Polsce po omówieniu sytuacji gospodarczej stwierdza: że kryzys przemysłu przybiera rozmiary, które muszą zaniepokoić opinię społeczną, a w szczególności organizacje zawodowe. Dowodem pogarszania się sytuacji jest fakt, iż w łódzkim przemyśle włókienniczym szereg fabryk zawiadomiło robotników o zamierzonej redukcji dni pracy. Redukcja ta przy niskim obecnie poziomie pla-

cy robotniczej grozi masom robotniczym głodem i nędzą. Zarząd główny związku stwierdza, że

RZĄD NIE PODJĄŁ ŻADNYCH KROKÓW W KIERUNKU OPANOWANIA WZMAGAJĄCEGO SIĘ KRYZYSU, A PRZECIWNIE NIE MYŚLI O ZAHAMOWANIU TEGO KRYZYSU. Robotnicy demagają się od rządu wydania odpowiednich zarządzeń w sprawie walki z przesileniem gospodarczym.

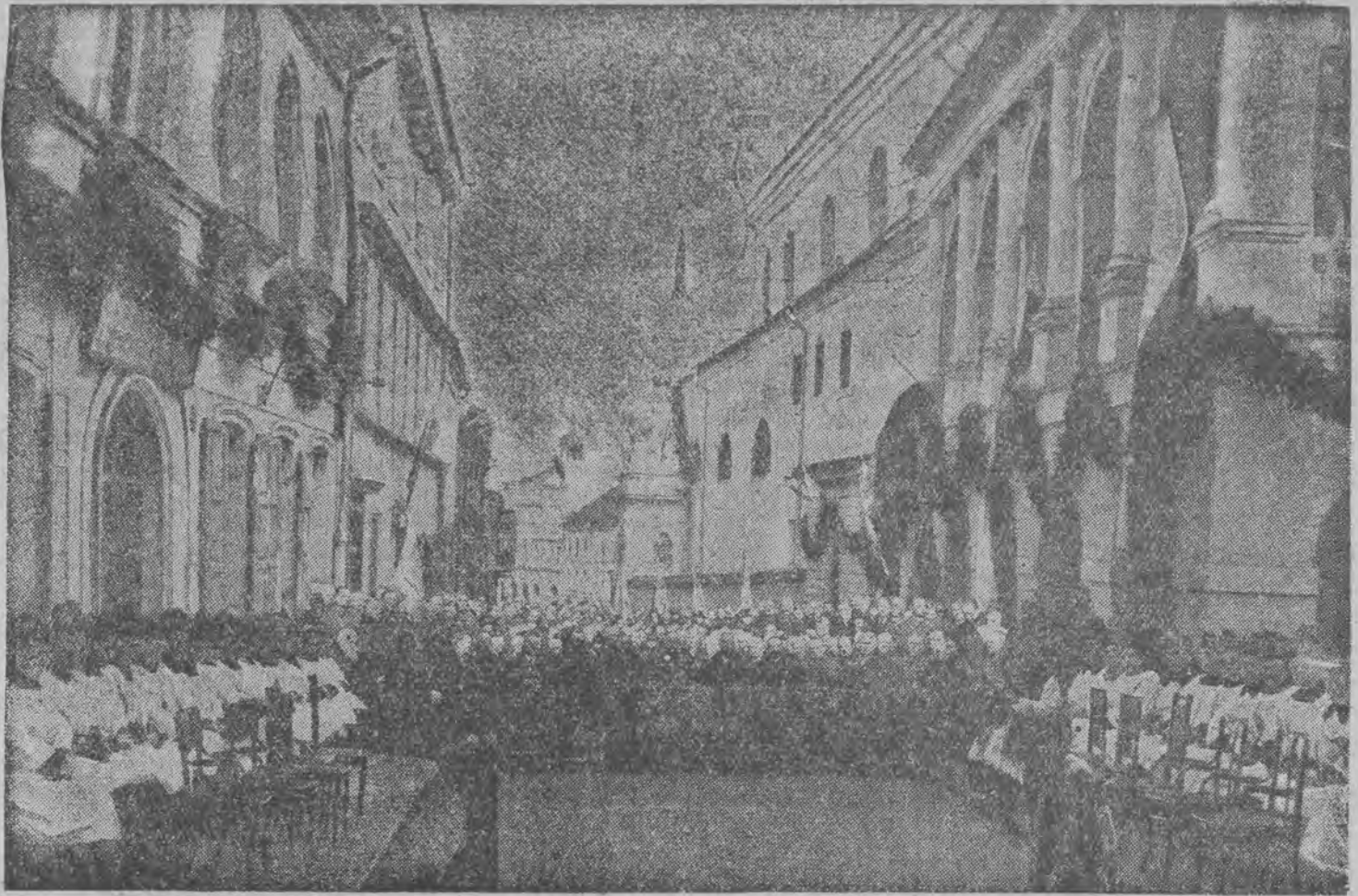
Zebrani stwierdzają, że **NIE ZGODZĄ SIĘ NA DAŁSZE OBNIŻANIE PŁAC I WARUNKÓW PRACY.**

oraz wzywają masy robotnicze do przeciwstawienia się takim usiłowaniom. Zebrani demagają się podjęcia ener-

gicznej walki z drożyzną artykułów pierwszej potrzeby. natychmiastowego wprowadzenia w życie uchwalonego przez sejm rozszerzenia akcji zapomogowej na robotników młodocianych do lat 16, oraz bezrobotnych, którzy pracowali w zakładach, zatrudniających mniej, niż 5 robotników, podwyższenia stawek za silków, przedłużenia okresu ich wypłacenia. Zebrani demagają się od rządu udzielenia odpowiednich kredytów na roboty publiczne.

Po przyjęciu tej rezolucji wszyscy delegaci fabryczni w imieniu robotników gotowi są na każde wezwanie zarządu głównego stanąć do walki w obronie wyżej podanej rezolucji (p)

Z uroczystości wileńskich.

Jak już donosiliśmy, w ub. niedzielę w Wilnie i całej Ziemi Wileńskiej bardzo uroczysto obchodzono 10 rocznicę uwolnienia. Całe Wilno zostało udekorowane, wieczorem zaś iluminowane. Z uroczystości tej zamieszczamy powyżej nastrojowe zdjęcie, wykonane podczas uroczystego nabożeństwa w Ostrzej Bramie. W głębi siedzą przedstawiciele władz, a dalej tłumy Wilnian.

POGOTOWIE RADJOWE!!

Aparat szwankuje? -- To bagatela!

Natychmiast zatelefonuj 71-71 do zakładów „NO RAD“, Gdańska 12, a w ciągu kilku godzin aparat będzie, jak nowy. Tysiące podziękowań i wyrazów uznania od klientów!

Ozdobą mieszkania

jest portret, wykonany w znanej **Pracowni Artystycznych Portretów** Kol. Prac. Fot.

Łódź, ul. Stodolniana Nr. 10, obok Województwa.

Pracownia wykonuje z każdej fotografii, choćby zniszczonej powiększenia we wszelkich rozmiarach.

Celem **reklamy** i aby udowodnić artystyczny charakter wykonania naszych portretów, wykonuje się, **na czas krótki**, oryginalny portret, wielkości cm. 30x40 w cenie **zł. 3.**

Jednocześnie wykonuje się **portret próbny** tej samej wielkości w cenie **złotych 3.**

UWAGA: Na życzenie dokonuje się zdjęcia poza pracownią oraz wszelkie roboty **techniczno-fotograficzne** i dla celów architektury.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Rejestracja
cudzoziemców

W dniu dzisiejszym winni zgłosić się do rejestracji w starostwie grodzkim cudzoziemcy zamieszkali na terenie Łodzi o nazwiskach na litery L.

Cudzoziemcy zamieszkali na terenie powiatu łódzkiego winni zgłosić się w gmachu starostwa łódzkiego (Piotrkowska 100) dziś o nazwiskach na litery L-N.

Do rejestracji należy przynieść wszelkie posiadane dokumenty oraz dwie fotografie.

Jutro rejestracja cudzoziemców nie odbywa się.

Z miejskiej galerji
szfuki

Dziś, w sobotę, o godz. 6 wieczorem, odczyt prof. Wł. Horbackiego „O sztuce greckiej”.

Piękna jubileuszowa wystawa dzieł artystów malarzy: Edwarda Okunia, Marjana Przebińskiego, Marjana Helm-Pirga i Wacława Dobrowolskiego trwać będzie jeszcze ostatni tydzień.

Badanie wszystkich uczniów
w szkołach

przeprowadzi magistrat w celu zwalczania epidemji

Pod przewodnictwem miejskiego inspektora sanitarnego dr. Misjona odbyło się posiedzenie rady sekcji epidemiologicznej wydziału zdrowotności publicznej.

Na porządku dziennym znajdowała się sprawa walki z błonnicą i płonicą oraz akcja tępienia roznoszących zarazkę much i komarów.

W sprawie walki z błonnicą (dyfterytem) postanowiono badać naloty na migdałach u otoczenia chorych, celem ujawnienia chorych i t. zw. nosicieli bakterji. W tym celu również postanowiono w wypadkach za chorowań na błonnicę w szkołach, przeprowadzać badanie wszystkich uczniów tej klasy, w której miał miejsce przypadek zachorowania. W wyniku wyczerpującej dyskusji, uznano za konieczne utworzenie miej-

skiej stacji dla szczepień zapobiegawczych przeciwko błonicy i płonicy.

Następnie omówiono akcję tępienia much, które są roznosicielami zarazy, zwłaszcza duru brzuszkiego i czerwonki. W celu uświadomienia ogółu o tem niebezpieczeństwie — postanowiono wydać odezwę, wzywającą całą ludność do wzięcia udziału w akcji tępienia much.

W końcu postanowiono, iż wydział zdrowotności publicznej przeprowadzi szeroko zakreśloną akcję tępienia komarów, będących — jak wiadomo — roznosicielami bakcyli zimnicy (febry).

Tępienie komarów przeprowadzane będzie przy pomocy płynnej parafiny, będącej, według najnowszych badań, najbardziej celowym środkiem w walce z komarami. (m)

Każda lekcja w innej klasie

Poniedziałek--dniem historii, wtorek--przyrody
środa -- matematyki

Doniosły projekt reformy szkolnictwa w celu należytego wyzyskania gmachów szkolnych

Budownictwo szkolne jest gorącą sprawą nie tylko u nas. Nietylko my mamy za mało budynków szkolnych. Ma te same kłopoty Paryż, Londyn i Berlin. W Berlinie właśnie zaczęto ostatnio stosować nowy a niezmiernie interesujący sposób zapobieżenia tej klęsce.

Przy dzisiejszych metodach nauczania uczniowie większą część dnia szkolnego spędzają poza swymi klasami. Na lekcji fizyki, chemji i przyrody idą do pracowni i laboratoriów szkolnych, na lekcje rysunków do kreslarni, na gimnastykę i śpiewy do odpowiednich sal; w bogatszych szkołach lekcje historii odbywają się również w specjalnych salach, gdzie nauczyciel ma pod ręką obrazy i wykresy, lampy projekcyjne, film, ekran itd. Przez cały ten czas właściwe klasy stoją puste — jest to marnotrawstwo wręcz nie do darowania.

Chodzi więc o zmianę planu szkolnego. Warto zobaczyć, jak ta reforma ma wyglądać. Dodajmy, iż w niektórych szkołach w okolicach Berlina wprowadzono już ją tytułem próby a potężny „Demokratyczny Związek Nauczycielski” jest jej gorącym propagatorem i obrońcą.

Plan lekcji jest — jak wiadomo — dotychczas ułożony w szkole w ten sposób, że uczniowie po nauce np. języka ojczystego przystępują do nauki matematyki, po lekcji geografji do gimnastyki itd. Ma ten typ rozkładu zajęć z czysto nawet pedagogicznego punktu widzenia swoje dobre i złe strony: dobre, bo szkoła ratuje się w ten sposób przed nudną monotonią, złe, bo takie nagłe przeskokki z jednego przedmiotu na drugi wymagają bądź co bądź od ucznia pewnego nie małego, a w tym wypadku absolutnie niepotrzebnego wysiłku. Plan ten zreformować więc należało w ten sposób, że pokrewne sobie przedmioty byłyby skupione razem i wypełniały cały dzień szkolny. Tak więc np. poniedziałek byłby dniem historii powszechnej i ojczystej, wtorek — dniem przyrody, środa — dniem matematyki itd.

Gdyby plan taki dał się urzeczywistnić, uczniowie danej klasy nie mieliby swojej stałej izby szkolnej — w zależności od dnia udawaliby się od razu na cały dzień do sali historycznej, geograficznej, językowej czy przyrodniczej. Gdyby plan taki funkcjonował sprawnie, można by z czasem dojść do tego, iż w ciągu dnia szkolnego żadna izba szkolna nie stałaby ani przez godzinę pusta. Oszczędność, na tej drodze osiągnięta, nie byłaby bynajmniej do pogardzenia. Radca szkolny magistratu berlińskiego Heyn, który jest inicjatorem całej tej reformy, obliczył, iż w ramy sześcioklasowej

Nocne dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: F. Wójcickiego (Napórkowskiego 27); W. Danieleckiego (Piotrkowska 127); In'ckiego i Cymera (Wólczańska 37); J. Hartmana (Młynarska 1); J. Kahana (Aleksandrowska 80).

uczelnia da się w ten sposób wtłoczyć pełne dziesięcioletnie gimnazjum, dla którego w normalnych warunkach należałoby wybudować specjalny gmach.

Oczywiście projekty powyższe leżą jeszcze w płaszczyźnie prób i eksperymentów. Ich inicjatorzy zdają sobie doskonale sprawę z tego, że urzeczywistnienie ich planów włożyłoby na barki nauczyciela gimnazjalnego zupełnie nowe obowiązki, do których dopiero z czasem mógłby w pełni przywyknąć. Jest też rzeczą jasną, iż przy tego rodzaju inowacji pomoce szkolne musiałyby być bardzo bogate i urozmaicone — w każdym jednak razie projekt berliński zasługuje na zwrócenie nań uwagi, zwłaszcza w Polsce gdzie sprawa wynaleźnienia dostatecznego pomieszczenia dla naszych dzieci szkolnych jest jednym z najbardziej palących zagadnień dnia.

Pozwolenie na budowę
studzien

Wydział zdrowotności publicznej przypomina, że budowa wszelkiego rodzaju nowych studzien oraz przebudowa studzien już istniejących odbywać się może wyłącznie za pozwoleniem miejskich władz sanitarnych. O pozwolenie zwracać się należy do oddziału sanitarnego wydziału zdrowotności publicznej (plac Wolności).

Niestosujący się do powyższego karani będą grzywną do 1.000 zł. i aresztem do 3 miesięcy.

Niezależnie od tego studnie wybudowane w nieodpowiednim miejscu będą pieczętowane; rozpoczęcie więc budowy studzien, bez otrzymania zezwolenia, naraża właścicieli domów na znaczne straty.

Trup na torze
kolejowym

Na torze kolejowym pod Zgierzem znaleziono zwłoki nieznanego mężczyzny.

Policja ustaliła, że są to zwłoki robotnika firmy B-ci Bukiet, Alfonsa Rędzikowskiego. Narazie nie ustalono czy miał miejsce wypadek, czy też samobójstwo.

Kolej dojazdowa Łódź-Tomaszów

Magistrat uchwalił statut spółki o kapitale 1,250,000 złotych

Na ostatnim posiedzeniu magistratu uchwalony został statut spółki akcyjnej „Kolej Dojazdowa Łódź — Tomaszów”.

Celem spółki jest budowa i Łódź — Rokiciny — Tomaszów oraz budowa, nabywanie, eksploatacja i dzierżawa urządzeń komunikacyjnych, stanowiących przedłużenie linii kolejowej

Łódź — Tomaszów i innych linii tramwajowych.

Początkowy kapitał akcyjny spółki określony został na zł. 1.250.000. Założycielami spółki są: magistrat m. Łodzi, sejmik powiatu łódzkiego oraz grupa finansistów miejscowych.

Statut powyższy podlega zatwierdzeniu przez radę miejską.

Na łódzkich ekranach

GRAND KINO „Portier hotelu Atlantic” z Janningsem w roli głównej

„Grand Kino” wznowiło film Murnau'a p. t. „Portier hotelu Atlantic”.

Jest to jeden z najlepszych filmów Jannigsa i pierwszy krok Murnau'a do sławy. Mimo zachwytoń, jakie wywołał „Wschód słońca” tegoż reżysera, zrealizowany jak wiadomo, dla amer. wytwórni „Paramount” — zdaniem naszym — filmy, tworzone przez Murnau'a w Niemczech a więc i „Portier hotelu Atlantic” były najbardziej gło-

bokie i mocne pod względem psychologicznym. Czy wiele np. ma sobie równych ta wstrząsająca w swym realizmie historia wspaniałego portjera — Jannigsa, stratawa tego przez bezlitosny los?

Zapisujcie się na członków L.O.P. P.

Czytajcie „Głos Poranny”

Dziś
i dni następnych!

Początek seansów o g. 4.30 pp.
w soboty, niedziele i święta
od 12 p. p.

Ceny miejsc na I-szy seans od
50 gr.

Orkiestra pod dyr. p.
R. Kantora.

Przepoławne arcydzieło p. t.

„Portier Hotelu Atlantic”

W NOWEM OPRACOWANIU.

W roli tytułowej: król królów ekranu

EMIL JANNINGS

Obraz „Portier Hotelu Atlantic” wywarł dzięki swoim przekraczającym wszelką wyobraźnię momentom wizyjnym i genialnej grze Jannigsa niezatarte wrażenie na całej kuli ziemskiej i przejdzie do annałów kinematografji, jako najszlachetniejszego rodzaju arcydzieło wielkiej sztuki.

TEATR, MUZYKA i SZTUKA

Notatki

W Toruniu, w związku z wydanem przez magistrat zezwoleniem na przyjazd niemieckiego cyrku Hagenbecka zarząd filii ZASP w Toruniu podeszą przedstawienia w teatrze miejskim uchwalili przerwać akcję przedstawienia jednogodzinowym milczeniem na znak protestu przeciw obcym imprezom cyrkowym, zatrudniającym 90 proc. obcokrajowców, którzy wywożą pieniądze z miasta przyczyniając się do zubożenia teatru polskiego.

Syn, znakomitego pisarza rosyjskiego Antoniego Czechowa, Michał, poświęcił się karierze scenicznej i w najbliższych dniach wystąpi w Berlinie, w nowej sztuce Osipa Dymowa.

W Poznaniu wystąpił na premierze sztuki Cano, pt.: „Wokoło łak“, podczas pierwszego aktu publiczność, wśród której znajdowało się wiele młodzieży aka demickiej, rozpoczęła burzliwą demonstrację, z powodu rzekomo pornograficznego i obrażającego moralność charakteru sztuki.

Przedstawienie przerwano i po pierwszym akcie rozpoczęły się pertraktacje dyrekcji z demonstrującą młodzieżą, która żądała natychmiastowego przerwania widowiska. Natomiast dyrektor p. Rudkowski zaproponował dokończenie przedstawienia z tem, że sztuka nazajutrz będzie zdjęta z afisza.

Przedstawiciele młodzieży propozycję tę odrzucili. A kiedy podniosła się kurtyna z jeszcze większą gwałtownością rozpoczęli demonstrację.

Wezwano policję, która wylegitymowawszy demonstrantów, usunęła ich z sali, poczem sztukę dokończono.

Nazajutrz dyrekcja teatru Nowego wydała komunikat z oświadczeniem, że wobec protestów publiczności zdejmują sztukę z afisza.

TEATR MIEJSKI

„Hinkeman“ dany będzie dziś o godz. 4 oraz w środę.

Dziś wieczorem „Handlarze sławy“.

„Niespodzianka“ K. H. Rostworowskiego grana będzie jutro o godz. 4 i w poniedziałek.

Dnia 3 maja występuje teatr miejski z premierą głośnej sztuki Felicji Kruszewskiej „Sen“.

Rewelacyjna ta sztuka, obok wielkich walorów literackich posiada mocne podłoże społeczno-narodowe.

W głównej, popisowej roli kobiecej Karolina Lubieńska.

Specjalne dekoracje i kostjmy przygotowuje K. Mackiewicz.

W ciągu miesiąca maja oraz czerwca teatr miejski wystąpi z szeregiem wysoce interesujących premier. Więc z wielkiego repertuaru widowiskowego wystawiony będzie słynny dramat historyczny Dymitra Mereżkowskiego „Paweł I“ z polsk. repertuaru kostjumowego krotoczwila staropolska J. I. Kraszewskiego „Radziwiłł panie kochanku“ (z występem gościnnym M. Frenkla), z współczesnej twórczości oryginalnej „Panienka z dancingu“ St. Krzywoszewskiego, wreszcie z ostatniego repertuaru scen paryskich niegrana jeszcze na żadnej scenie kapitalna komedia groteskowa w 6 obrazach Armonia i Gerbidona pod sensacyjnym tytułem „Napoleon ondulacji“ (Fryzjer damski) oraz z najnowszej twórczości rosyjskiej 3-aktowa krotoczwila obyczajowa znanego satyryka rosyjskiego W. Katajewa „Kwadratura koła“. Repertuar ten uzupełnia sensacyjna sztuka angielska „Ostatnia zasłona“.

TEATR KAMERALNY

Dziś o godz. 5 i we wtorek „Pan na Maliczewska“.

Jutro o godz. 5 „Murzyn Warszawski“.

Dziś, jutro i pojutrze wieczorem komedia St. Kiedrzyńskiego „Miłość bez grosza“.

Znakomity artysta Al. Węgierko wystąpi w środę i w czwartek w głośnej sztuce J. Sarment'a „Poławiacz cieni“.

W próbach pod reżyserją J. Chodackiego komedia J. Szaniawskiego „Adwokat i róża“.

TEATR SCHEIBLERA I GROHMANA

Jutro o godz. 4 popołudniu „Wesele na Kurpiach“.

Bilety w cenie od 50 gr. do nabycia w V oddz. straży ogniowej. Po przedstawieniu odbędą się tańce.

WESELE NA KURPIACH

W niedzielę o godz. 8.30 wieczorem w Teatrze Miejskim teatr regionalny wystąpi z sztuką Indowia Wł. Skierkowskiego „Wesele na Kurpiach“.

Barwne i efektowne to widowisko ludowe urozmaicone śpiewami i tańcami składa się z 4-części: 1) „Wypyty“ (Swaty), 2) „Rajby“ (Zareczyny), 3) Rozpleciny, i 4) „Oczepiny“.

Na szczególną uwagę zasługują oryginalne kostjmy z puszczy kurpiowskiej.

Pozostałe bilety do nabycia w cukierni Gostomskiego.

Celem uprzystępnienia szerszym sferom poznania tej ciekawej sztuki dana ona będzie o godz. 4 popołudniu również w teatrze Scheiblera i Grohmana, przy ul. Przędzalnianej 68.

KONCERT CHÓRU RUMUŃSKIEGO

Zapowiedziany koncert chóru rumuńskiego pod batutą dyrektora Marcelego Boteza będzie pod każdym względem występem niecodziennym. Charakter dzieł podanych w programie jest różny: są pieśni nacechowane wielkim uczuciem, to znowu wesołe, i gładne, gdzie zwycięża rytm porywający. Zawsze ognista, zawsze bardziej dzikie w zawrotnym crescendo, rozwijają się te pieśni w krótkich odstępach, inne biegną bez przerwy, przerywane tylko przez oklaski tłumu zachwyconego.

Koncert odbędzie się w Filharmonji we wtorek, dnia 30 kwietnia o godz. 8.30 wiecz.

Co usłyszymy dziś przez radio?

WARSZAWA, (1895 m.)

11.56 Sygnał czasu.

12.10 Koncert z płyt gramofonowych.

13.00 Komunikaty meteorologiczne i gospodarcze.

15.10 Odczyt z cyklu wykładów dla maturzystów szkół średnich p. t. „Drugie cesarstwo“ (Dział „Historja“) wygł. prof. Janusz Iwaszkiewicz.

15.35 Komunikat samorządowy.

15.50 Koncert z płyt gramofonowych.

17.00 Odczyt „O metodzie prowadzenia ćwiczeń zoologicznych“ — wygł. prof. Kazimierz Gajl.

17.25 „Z przeżyć i dziejów narodu“ wygł. prof. Henryk Mościcki.

17.55 Audycja dla dzieci. Słuchawisko z Warszawy pióra Marji Szpyrkówny (Część I program dla młodzieży „Kłótnia szkolnej orkiestry“. Część II „Bajka dla najmłodszych“ o „Kaczuszcze Złotobrzusce“).

18.50 Rozmaitości.

19.10 Odczyt p. t. „Ze wspomnień zakładnika“ wygł. red. Maksymilian Weronicz.

19.35 Nadprogram i komunikaty.

19.56 Sygnał czasu.

20.00 Odczyt z cyklu „Dzieje muzyki polskiej“ wygł. prof. Stanisław Niewiadomski.

20.30 Koncert wieczorny „Bachantka“ operetka w 3-aktach H. Chypers'a i Carslins'a. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyre-

cją Wacława Elszyka, Zofja Karlińska, Adam Dobosz i inni.

22.00 Komunikat lotniczo-meteorologiczny.

22.05 Kwadrans konkursowy.

22.25 Komunikaty PAT.

22.40 Komunikaty: policyjny, sportowy, nadprogram.

23.00—24.00 Transmisja muzyki tanecznej z sali malinowej hotelu „Bristol“.

RADJO ZAGRANICZNE

Praga (343)

19.15 Opera Messagera „La Baronne“.

Wiedeń (520)

20.05 Recital skrzypcowy (M. Ju. Koncert Erusta).

20.40 Opera Offenbacha „Pieśń Fortuna“.

Medjoan (504)

20.30 Opera Verdiego „Lombardowie w 1 pochodzie krzyżowym“.

Lahti (1523)

19.30 Oratorium Handla „Samson“.

Stuttgart (374)

20.00 Operetka Künnekego „Ledy Hamilton“.

Monachjum (536)

20.00 Operetka Straussa „Ostatni Walc“.

Langenberg (462)

17.45 Kwartet smyczkowy Rave-la.

Czytajcie „Głos Poranny“

„PALACE“ Piotrkowska 108.

Reżyseria wł. Edwarda Słomana.

Reżyseria wł. Edwarda Słomana.

Dziś i dni następnych!

Wielka tragedia rodziny Lewinów emigrowanych w czasie wojny do Ameryki pod tytułem:

DWA POKOLENIA

w roli głównej najstyn. żydowski tragic

George Sidney

znany z filmu „Nasi Zagranicą“

Potężny dramat z cyklu „OJCOWIE i DZIECI“ oraz precudowna **PATSY RUTH MILLER** i rasowy **GEORGE LEWIS**

Nad progr.: Komedja amerykańska

Na I-szy seans wszystkie miejsca po 50 gr. i 1 zł. Początek seansów o godz. 2-iej po południu.

RATUJCIE ZDROWIE!

Najstynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstaje z powodu obstrukcji.

Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób — zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.

SLYNNE OD 45 LAT W CAŁYM ŚWIECIE

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

jak to stwierdzili prof. Berlin, Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia, wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA usuwają cierpienia wątroby, nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne, reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższymi odznaczeniami i złot. medalami w Badeniu, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach.

Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych.

Cena 1/2 pudełka zł. 1.50, podwójne pudełko zł. 2.50.

Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych.

UWAGA: Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.

Reprez. na Polskę „PROTON“, Warszawa, ul. Św. Stanisława 9/11.

Koniec autonomji sędziów piłkarskich

P.Z.P.N. zwalcza „niezależną kastę ludzi“, dążąc do podniesienia autorytetu sędziego na boisku

Wychodząc z założenia, że P. Z. P. N., jako naczelna władza piłkarska jest odpowiedzialny wobec społeczeństwa, władz sportowych i czynników rządowych za stosunki, panujące w piłkarstwie naszym oraz że należy przyznać i zabezpieczyć odpowiedni autorytet sędziom piłki nożnej wobec graczy i publiczności, zaproponowała komisja statutowa PZPN. zmiany statutu, dotyczące organizacji Polskiego Kolegium Sędziów, niezależnego wcale od maja 1927 od PZPN-u.

Zmiany te były następujące:
a) PKS. staje się „Wydziałem Spraw Sędziowskich PZPN-u“, przewodniczący otrzymuje godność wiceprezesa PZPN-u, a członkami wydziału mogą być tylko sędziowie rzeczywisti,

b) aby nie wywoływać wstrząsu w rozpoczętych mistrzostwach Okr. Kol. Sędz. pozostają w okręgach pienaruszone i samodzielne, silnie zespolone Okr. Zw. P. N. tem. że członek jednej organizacji bierze udział w pojedynkach Za radu organizacji okręgu drugiej z głosem stanowczym. Poza tem O. K. Sędz. stają się członkami bezpośrednimi PZPN-u na prawach CZPN-ów. Tak O. K. S.-om jak i CZPN-om przysługuje prawo odwoływania się do PZPN-u od uchwał powziętych przez drugi związek.

c) sędziowie piłki nożnej stają się „pośrednimi członkami PZPN.“ Za proponowanymi zmianami przemawiały poza tem następujące dane:

- 1) PZPN. jest reprezentantem całego sportu piłkarskiego wewnątrz państwa i zagranicą (600 klubów ponad 20.000 graczy).
- 2) PZPN. jest odpowiedzialnym statutowo za rozwój sportu piłkarskiego, a więc musi mieć wpływ na wszelkie poczynania czyjekolwiek, dotyczące piłkarstwa.
- 3) PZPN. jest członkiem Z. Z.
- 4) PZPN. jest członkiem Międzynarodowego Związku Piłki Nożnej
- 5) Polskie Kol. Sędz. nie reprezentuje żadnej gałęzi sportu.
- 6) Polskie Kol. Sędz. nie należy do Z. Z. i żadnego związku międzynarodowego.
- 7) W żadnym państwie w Europie niema samodzielnego Kol. Sędz. lecz są wydziały spraw sędziowskich w Związkach p. n. Tak samo jest i w FIFA.
- 8) Zagraniczne związki p. n. nie uznają samodz. Koleg. Sędz. — za sędziów zgłoszonych do FIFA odpowiada PZPN.
- 9) W żadnym Państw. Zw. Sportowym (lekka atletyka, narciarstwo) sędziowie nie tworzą niezależnej kasty ludzi, lecz są w łonie odnośnej gałęzi sportu.
- 10) Uzupełnianie kadr sędziowskich bardzo słabe i anemiczne: przeważają teoretycy bez odpowiednich praktycznych kursów do szkoleniowych.
- 11) PZPN nie ma wpływu na dobor i egzamina sędziów.
- 12) Tarcia między sędziami — egzaminy kandydatów raz przeprowadzone, unieważnia się, zapowie-

dzianych nowych egzaminów nie przeprowadza się.

13) Władze sędziowskie nie mają zaufania do sędziów, bo zaproponowały na Walnem Zgromadzeniu dnia 3. II. br. „utworzenie tajnych delegatur w ośrodkach ligowych“, które mały przesyłać PKS. opinie i wnioski na ukaranie sędziów.

A więc coś w rodzaju czerezwiczajek sędziowskich, zamiast urządzić zebrania dyskusyjne sędziów i kursa dalszego doszkalania.

14) Sędziowie działają często bezwiednie na szkodę klubów, a P. Z. P. N. nie może wziąć te kluby w obronę, bo nie ma nad P. K. S. żadnej ingerencji.

15) Opłaty za sędziowanie są ustalane bez ingerencji władz piłkarskich, które mają najlepsze dane o możliwościach finansowych klubów; przy sędziach, korzystających ze zniżek kolejowych (woj-

skowe, kolejowe) P. K. S. pobiera za pełne bilety kolejowe, dając nieszczególnie etyczny przykład klubom.

16) Znaczenie sędziów podupadło zupełnie, a kluby i gracze zaczynają nienawidzić sędziów, a publiczność na zawodach naigrawa się wprost z sędziów, gdyż wszystkim brak doszkolenia praktycznego itd.

Proponowane zmiany przesłał Zarząd PPZN. Polskiemu Kolegium Sędziów z prośbą o delegowanie swego przedstawiciela, z którym uzgodniono ostateczną reakcję zmian.

Delegowany przedstawiciel PKS, w osobie prezesa p. Mallova oświadczył: „Proponowane zmiany godzą w niezależność PKS. Prezydium zabroniło mi brania udziału w konferencji nad temi sprawami“ i demonstracyjnie opuścił posiedzenie.

Nie chcąc pogłębiać fermentu między klubami a sędziami, których znaczenie wobec publiczności i graczy coraz bardziej podupada, wycofała komisja statut PZPN. na razie te zmiany, postanawiając o mówić PZPN. do odrębnego Zrzeszenia Sędziów na Nadzw. Waln. Zgromadzeniu, które odbędzie się 12 maja r. b w Warszawie.

Polskie Kolegium Sędziów — swoją krótkowzroczną polityką — zmusza wprost naczelne władze piłkarskie do tworzenia korpusu sędziów w polu PZPN. za pośrednictwem porozumienia zapewnić sędziom dotychczasowym należyty szacunek i poważanie w ramach właściwych organizacji piłkarskich.

Jak zauważył jeden z poważnych sportowców, sędziom nie chodzi o dobro piłkarstwa polskiego, lecz o zaspokojenie osobistych ambicji.

Jutrzejšie mecze ligowe

Poza spotkaniem Ł. K. S. — Ruch w Łodzi odłeda się w Braju następujące mecze ligowe. Polonia — Cracovia w Warszawie, Pogoń — Garbarna we Lwowie, Wisła — Legja w Warszawie i I. F. C. — Warszawianka w Katowicach.

Skład Ł.K.S.-u na mecz z Ruchem

Dowiadujemy się, że Ł. K. S. wystąpi na mecz z Ruchem w swym normalnym składzie, a mianowicie: Miła, Cyll, Gałcki, Trzmiel, Kubiak, Jasiński, Durka, Sowiak, Król, Janczyk, Śledź. Na zawodach z Legją warszawską zostali potrzebowa ni lekko Król i Cyll, ale istnieje nadzieja, że przeciwko Ruchowi wystąpią.

Pierwszy krok bokserów „Widzewskiej Manufaktury“

W dniu dzisiejszym odbędzie się pierwszy występ obiecany nowoutworzonej sekcji bokserkiej przy klubie „Widzewska Manufaktura“ Na całość programu złoży się cały szereg spotkań, które będą miały charakter eliminacyjny. Zawody odbędą się we własnym lokalu klubowym, mieszcząc. się przy ul. Rokicińskiej nr. 21. Początek zawodów wyznaczono na godzinę 8 wieczorem.

Kalendarzyk imprez sportowych

Szczegółowy program imprez sportowych na sobotę i niedzielę przedstawia się następująco:

PIŁKA NOŻNA.

Sobota: Boisko W. K. S., g. 14.30. Hasmona II — Kadimah II, godz. 16.30 Hasmona I — Kadimah I. Zawody o mistrzostwo klasy B. Boisko przy ul. Wodnej, godz. 14.30 Ł. K. S. II — Turyści II, godz. 16.30 Ł. K. S. Ib — Turyści Ib. Zawody o mistrzostwo klasy A.

Niedziela: Boisko przy ul. Wodnej, godz. 9 Hakoah III — Widzew III, godz. 11 Hakoah — P. T. C. Mistrzostwo klas A. godz. 16.30 Pogoń — Concordia (Piotrków). Mistrzostwo klasy B. Boisko Ł. K. S., godz. 9.15 Orkan II — Union II, godz. 11 Orkan I — Union I. Mistrzostwo klasy A. Godz. 16.30 G. M. S. — Sokół (Pabjanice). Mistrzostwo klasy B. Boisko W. K. S., godz. 9.15 Ł. T. S. G. II — Widzew II, godz. 11 Ł. T. S. G. I — Widzew I. Mistrzostwo kla-

sy A. Godz. 16.30, Ruch (Wielkie Hajduki) Ł. K. S. Zawody o mistrzostwo ligi. Boisko Geyera godz. 11 Geyer — Kolejowy K. S. Mistrzostwo klasy C.

KOSZYKÓWKA I SIATKÓWKA.

W sobotę, w godzinach popołudniowych, zakończenie wiosennej rundy rozgrywek w piłkę koszykową o puchar W niedzielę początek rozgrywek w piłkę siatkową i koszykową o mistrzostwo Łodzi. Zawody odbywają się jednocześnie na kilku boiskach.

MECZE PIŁKARSKIE NA PROWINCJI.

Pabjanice: Sobota, g. 15.30 zawody o mistrzostwo klasy C. P. T. C. II — Makkabi I. Niedziela, boisko Kr. Eudera, g. 16 Kr. Ender — Sokół (Zduńska Wola). Mistrzostwo klasy C. Boisko Burzy, godz. 11 Burza I — W. K. S. I. Mistrzostwo klasy A, godz. 9.15 Burza II —

W. K. S. II. Mistrzostwo klasy B. godz. 14.30 Kruszender II — Burza II.

Zgierz: Godz. 11, niedziela, zawody towarzyskie Sokół — Bieg (Łódź).

Piotrków: Niedziela, godz. 16 Concordia II — Sokół

Radomsko: Niedziela, godz. 16 Korona — Skra. Zawody o mistrzostwo klasy C.

W lipcu przybywa do Łodzi Hakoah wiedeński

Sprawa przyjazdu do Polski Hakoahu wiedeńskiego, który ca i grać będzie w Warszawie jak wiadomo, otrzymał obecnie Łodzi i Krakowie. W sierpniu promocję do I ligi, po zaledwie jednorocznym pobycie w II li-dze została definitywnie załatwiona. Hakoah przybywa do Stanów Zjednoczonych.

Popierajcie budowę szpitala św. Jana

Już wkrótce!

Cała Łódź ujrzy

tragiczne dzieje pewnego małżeństwa według głośnej i znanej powieści

Fryderyka Lonsdaleh'a

p. t.

Wyzwolona...

z gwiazdą ameryk.

ELGĄ BRINK

w Kinie „PALACE“

Zeznania o dochodzie na r. 1929

Za niezłożenie zeznań grożą wysokie kary pieniężne

Dnia 1 maja upływa termin składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1929, czyli od dochodu osiągniętego w roku kalendarzowym 1928. Do składania zeznań obowiązane są wszystkie osoby fizyczne i prawne, jak również spadki nieobjęte.

Od obowiązku złożenia zeznań wolne są osoby, których dochód płynie: 1) z nieruchomości gruntowej nieprzekraczającej 30 hektarów 2) z przedsiębiorstwa handlowego IV i V-ej kategorii wszędzie, a również i III kategorii w miejscowościach trzeciej i czwartej klasy, 3) z zakładu przemysłowego lub rzemieślniczego, wolnego od nabycia świadectwa przemysłowego lub opłacającego świadectwo przemysłowe VIII kategorii 4) z domów mieszkalnych składających się najwyżej z 4 izb.

Osoby powyższe są jednak zobowiązane do złożenia zeznania, o ile otrzymają wezwanie władzy podatkowej. Pozatym służy im prawo złożenia zeznania, aczkolwiek nie są do tego obowiązane. Dla złożenia zeznania należy otrzymać uprzednio w kasie skarbowej lub w urzędzie odpowiedni formularz. Osoby mające na swym utrzymaniu członków rodziny, winny załączyć do zeznania zaświadczenie miejscowej władzy policyjnej, względnie magistratu, stwierdzające imiona i nazwiska, stosunek pokrewieństwa oraz wiele członków rodziny, będących na utrzymaniu płatnika. Zaświadczenia takie potrzebne są celem uzyskania zniżki podatku z art. 27 ustawy o państwowym podatku dochodowym. Zniżka ta stosowana jest jak wiadomo przy dochodzie nieprzekraczającym złotych 7.200 rocznie.

Za niezłożenie zeznania przewidziana jest grzywna w wysokości od 5 do 250 zł. za niezłożenie zaś zeznania na wezwanie władzy podatkowej grozi grzywna w wysokości do 500 zł. Pozatym osoby, które nie złożą zeznań narażają się na to, że władza skarbową ustala wysokość dochodu na podstawie własnych materiałów. Natomiast w wypadku złożenia zeznania wysokość dochodu nie może być ustalona odmiennie od zeznania o ile płatnikowi nie będzie dana możliwość sprostowania zawartych w zeznaniu nieścisłości, oraz wyjaśnienia wątpliwości nasuwających się przy badaniu zeznania.

Nadmienić przytem należy że w wypadku niezłożenia zeznania, płatnik wpada w t. zw. zaochność, co pociąga dla niego ten skutek, iż władza wymiarowa nie jest obowiązana brać przy wymiarze pod uwagę jakiegokolwiek materiałów i da-

nych, wyznaczonych do złożenia zeznania. Dotyczy to nawet tych wypadków, gdy chodzi o zastosowanie ulg płatników, mających na swym utrzymaniu członków rodziny.

Wreszcie zaznaczyć trzeba, że władza podatkowa ma prawo ściągnąć połowę podatku dochodowego, wymierzonego w

roku podatkowym 1928, z odsetkami za zwłokę od dnia 15 maja rb. od osób, które, będąc obowiązane do złożenia zeznania, obowiązku tego nie spełniły.

Przy składaniu zeznania o dochodzie należy jednocześnie wpłacić do kasy skarbowej połowę podatku, przypadającego

od zeznanego przez płatnika dochodu.

Dodać również należy, że władze podatkowe uprawnione są (naskutek indywidualnych podań płatników) do odroczenia terminu złożenia zeznania najpóźniej do dnia 1 lipca 1929 r.

(rz)

DEMOKRACJA GOSPODARCZA

hasłem naczelnym współczesnego rozwoju

Od specj. sprawozdawcy „Głosu Porannego“

Berlin, 25 kwietnia

W dniu 17 b. m. rozpoczął tu swe obrady zjazd organizacji na czele niemieckich izb handlowych t. zw. „Industrie und Handelstag“.

Obradom tym poświęca prasa gospodarcza i codzienna dużo uwagi, a w sferach gospodarczych żywo dyskutowane są doniosłe problemy, poruszone na zjeździe. Istotne w pewnym momencie obrat zjazdu dostaje analogia, jeśli chodzi o doniosłe problemy t. zw. etatyzmu, pomiędzy stosunkami w Niemczech i w Polsce. Doniosłe te zagadnienia dokładnie zanalizował w wyczerpującym referacie wybitny znawca problemów t. zw. racjonalizacji, jeden z czołowych współpracowników oficjalnych placówek gospodarczych Niemiec w dziedzinie eksportu — dr. August Weber.

Zaznaczył on, że hasłem współczesnego gospodarstwa, którego całkowita realizacja potężne będzie posiadać znaczenie dla przyszłego rozwoju ekonomicznego świata — jest hasło jaknajdoskonalszego urzeczywistnienia ideału t. zw. demokracji gospodarczej.

Realizacja tej koncepcji, polegającej na jaknajbardziej skoordynowaniu i szarmonizowaniu poczyną gospodarczych poszczególnych działów produkcji i wymiany — jako wielkiej całości narodowo - twórczej.

Ale to szarmonizowanie i spojenie rozbieżnych częstokroć interesów poszczególnych

działów wytwórczości nie może być pojmowane jako supremacja państwa nad inicjatywą prywatną.

Tylko liberalizm gospodarczy przyczynić się może do całkowitej realizacji hasła „demokracji gospodarczej“, która utorać ma drogę do ogólnego postępu ekonomicznego i powszechnego dobrobytu.

Taka koordynacja poczyną gospodarczych staje się jednak możliwa tylko wówczas o ile państwo, rezygnując ze swej supremacji — dąży jednocześnie do odciążenia życia gospodarczego przez redukcję olbrzymich świadczeń i umożliwienia inicjatywie prywatnej podniesienia rentowności przedsię-

biorstw, a to przez nastawienie całej swej polityki gospodarczej. Tylko w ten sposób staje się możliwa całkowita koordynacja wszystkich twórczych żywotnych elementów poszczególnych placówek i przedsiębiorstw, wykorzystania wszystkich możliwości, których użycia wymaga ich intuicja gospodarcza i nakaz chwili — bo tylko w ten sposób można podjąć walkę z piętrzącymi się przed gospodarstwem światłowem trudnościami, walkę tę przeprowadzić i — wyjść z niej zwycięsko.

Tyle o demokracji gospodarczej przemysłowiec niemiecki.

W okresie panujących w Polsce koncepcji etatystycznych — nie powinny przebrzmieć bez echa te poczynania, dążące do szarmonizowania inicjatywy prywatnej jednostek w imię doniosłych hasel rozwoju gospodarczego, z wyeliminowaniem biurokratycznych poczyną państwa, kępujących tę inicjatywę prywatną.

Przedmiotem ożywionych obrad zjazdu były również doniosłe problemy eksportu, drożyzny pieniądza, obciążenia podatkowego.

Zródłowe referaty wygłosili m. in.: prezydent Izby przemysłowo - handlowej we Wrocławiu, dr. Grund, wybitny przemysłowiec, brat burmistrza m. Hamburga dr. Petersen i in.

Znamionował je, jak zresztą całą dyskusję — wysoki poziom fachowy i niezwykła rzeczowość.

L. K.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
czynna od 8 rano do 9 wiecz. 11—12) przyjmuję 2—3) kobieta—lekarz w niedzielę i święta od 9—2 pp.

leczenie chorób wenerycznych i skórnych

Badanie krwi i wydzielin na sfilis i tryper.

Konsultacje z neurologiem i urologiem

Gabinet Światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddziałna poczekalnia dla Kobiet

PORADA 3 Zł.

Usprawnienie ruchu pocztowego i telegraficznego

-- naczelnym postulatem życia gospodarczego

Jedną z poważnych bolączek, którą odczuwa życie gospodarcze, jest niedostateczne usprawnienie ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego, który nie zupełnie dostosowany jest do wymogów tego życia.

Z uwagi na to, czynniki gospodarcze wystąpiły ostatnio z wnioskiem powołania do życia państwowego rady pocztowej, której utworzenie miałyby na celu zacieśnienie kontaktu ministerstwa poczt i telegrafów ze sferami gospodarczymi.

W związku z tą doniosłą inicjatywą

Łódzka przemysłowo handlowa w Łodzi zwróciła się do wszystkich organizacji gospodarczych okręgu łódzkiego z prośbą o sprecyzowanie opinii tych organizacji w sprawie działalności przyszłej rady pocztowej.

Ankieta Izby idzie w kierunku ustalenia: 1) jakie sprawy stanowić winny przedmiot opiniodawczej kompetencji rady pocztowej, 2) jakie rozporządzenia i zarządzenia ministerstwa poczt i telegrafów ze względu na ich niedostateczne przygotowanie do potrzeb życia gospodarczego domagają się

pilnej zmiany, 3) jakie są wnioski poszczególnych organizacji gospodarczych okręgu łódzkiego, w dziedzinie najważniejszych inowacji w zakresie ruchu pocztowego, telegraficznego i telefonicznego, które w interesie życia gospodarczego okręgu łódzkiego powinny być przeprowadzone w niedalekiej przyszłości z tem, że państwowej radzie pocztowej należałoby własnie zapewnić opiniodawczy wpływ zarówno na ustalenie programu ednych inowacji jak i na ocenę stopnia kolejności według jakiej winien on być realizowany.

RYNEK PIENIĘŻNY

Cedula giełdy pieniężnej warszawskiej

GOTÓWKA

Dolary —

CZEKI

Londyn 43,27%, 43,28%
Nowy Jork 8,90
Paryż 34,86%
Praga 26,40
Praga 26,40
Szwajcaria 171,68
Wiedeń 125,29
Włochy 46,76
Berlin 211,45

AKCJE

Dyskontowy 123.—
Zarobkowy 78,50
Lilpop 34.—
Ostrowieckie 91,50, 91.—
Polski 166.— 167.—
Węgiel 70.—
Modrzejów 23.—

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

Pożyczka inwestycyjna 104.— 102.—
Pożyczka stabilizacyjna 92.—
Dolarówka 83,75, 83.—
5 proc. konwersyjna 67.—
5 proc. konwers. kol. 59.—
Dolarowa 84,75
Kolejowa 102,50
8 proc. Banku Gosp. Kraj. 94.—
7 proc. Banku Komun. III em. zł. 93.—
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 47,50, 47,20
8 proc. listy zastawne ziemskie dolarowa zł. 26,50
4 i pół proc. m. Warszawy 46—
5 proc. m. Warszawy 51,50
8 proc. m. Warszawy 65.—
8 proc. m. Częstochowy 56,50

NOTOWANIA BAWELNY

LIVERPOOL. Bawelna amerykańska, Styczeń 1028, luty 1029, marzec 1033, kwiecień 1024, maj lipiec 1030, czerwiec 1023, sierpień wrzesień, październik, grudzień 1029, listopad 1028, Loco 1058.

Bawelna egipska, styczeń 1825, marzec 1838, maj 1746, lipiec 1775, październik 1790, Loco 1835.

NOWY JORK. Bawelna amerykańska, Loco 1995.

Zamknięcie: Maj 1964-6, czerwiec 1954, lipiec 1891-6, sierpień 1894, wrzesień 1897, październik 1908-9, listopad 1905.

Okazje do handlu z zagranicą

W biurze łódzkiej Izby przemysłowo-handl. znajduje się ogłoszenie firmy polskiej w Kolumbji, która pragnie pośredniczyć w transakcjach najpoważniejszych przedsiębiorstw republiki Kolumbijskiej z Polską. Przedsiębiorstwa te zainteresowałyby się ewentualnymi transakcjami z firmami polskimi, które dostarczyłyby mogły następujących artykułów: a) większych ilości cementu, b) materiałów budowlanych, c) bielizny męskiej i damskiej najrozmaitszych gatunków i cen, d) wyrobów ze szkła, fajansu i porcelany.

Fabryki i polskie przedsiębiorstwa handlowe zainteresowane w eksporcie do Kolumbji składają winny w biurze Izby swe oferty, katalogi itd.

Najtańsze źródło zakupu!

Nowootworzony magazyn bielizny

pod firmą

„Dom bieliźniany”

Cegielniana 45, róg Wschodniej

Poleca Sz. Klienteli bieliznę własnego wyrobu damską, męską i dziecięcą od skromnych do wytwornych po **CENACH KONKURENCYJNYCH!**
Prosimy Sz. Klientelę odwiedzić nas w celu przekonania się.

UWAGA: Każdy kupujący otrzymuje jako premję bezpłatnie znaczki i monogramy do bielizny.

BEZPŁATNIE

dzieła

KSAWEREGO MONTEPIN, PIOTRA PONSON du TERRAIL, PAWŁA de KOCK i EMILA GABORIAU

Sensacyjne — Romantyczne — Awanturnicze — Kryminalne.

Dzieła Ksawerego de Montepin, Piotra Ponson du Terrail, Pawła de Kock i Emila Gaboriau porywają swym romantycznym kolorytem, przykuwają do siebie od pierwszej do ostatniej strony sensacyjną treścią i niesamowitemi przygodami, poprzez które autorzy wiodą swych bohaterów. Powieści te staną się prawdziwym wytechnieniem i rozrywką dla każdego. Nie ustępują one w niczem powieściom Edgara Wallace'a, lub Maurycego Leblanca, a z pewnością je przewyższają.

Nasze **bezpłatne** wydanie dzieł tych znakomitych autorów, ukaże się pod redakcją i z wstępem **Andrzeja Wolicy** w objętości **6000** stron druku w **30** tomach, podzielonych na **piętnaście** serji.

Każdy czytelnik niniejszego pisma, który w przeciągu 10 dni nadesłanie pod adresem wydawnictwa „Książki za darmo”, niżej załączony kupon, lub zamówienie kartą pocztową, otrzyma **bezpłatnie** powyższe dzieła. Jedynie tytułem zwrotu kosztów tłumaczenia, administracji, wysyłki i opakowania, pobieramy **60** groszy od tomu. Pierwsza serja ukaże się w miesiącu maju br.

Zamówienia ważne są tylko dla kuponów, nadesłanych w ciągu 10 dni. Równocześnie z zamówieniem należy nadesłać **1 zł. 20 gr.**, jako zwrot kosztów przesyłki i opakowania za I serję (2 tomy) przekazem pocztowym lub na konto czekowe P. K. O. nr. 19.760.

Wobec konieczności **uregulowania nakładu** uwzględnione będą tylko te zgłoszenia, z którymi przesłane będzie **1 zł. 20 gr.**, jako zwrot kosztów za przesyłkę 2-ch tomów.

1 zł. 20 gr. miesięcznie nie zrobi różnicy w waszym budżecie domowym!

„Książki za darmo”

— Warszawa —
ul. Warecka 9 m. 19
Konto P. K. O. Nr. 19.760.

Kupon Nr. 363

Niżej podpisany życzy sobie otrzymać bezpłatnie dzieła Montepina, du Terrail'a, de Kock'a i Gaboriau.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____

Poczta _____

Załączyć zwrot kosztów tylko za I. serję (2 tomy)

Kino SPÓŁDZIELNI

Sienkiewicza 40.

Dzisiaj i dni następnych!

CIERNISTA DROGA

księżniczki **Woroncow**

To, co straciło w przepaść Rosję: pijackie orgie bestjałskiego chłopca Rasputina, który rządził państwem.

W rolach głównych:

Włodzimierz Gajdarow, Grzegorz Chmara, Mary Kid

Pieśni rosyjskie odśpiewa znakomity tenor p. ULLAS.

Następny program:

„Tajemnica Cytadeli w Dęblinie”

W rolach głównych:
Marja Jacobini, Gabriel Gabrio

W dni powszednie, z wyjątkiem sobót, początek seansów o godz. 4-ej, zaś w soboty, niedziele i święta o g. 12-ej w poł. Ostatni seans o godz. 10. — Na pierwszy seans ceny miejsc niższe.

LECZNICA

lekarzy specjalistów przy Górnym Rynku

Piotrkowska 294, tel. 22-89

(przy przystanku tramw. pabjanickich) Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz., w niedziele i święta do 2-ej po poł.

Wszystkie specjalności i dentystryka. Kąpiele świetlne, lampa kwarcowa, elektryzacja, Roentgen, szczepienia, analizy (moczu, kału, krwi, płwocin, wydzielin itd.) Operacje, opatrunki.

Wizyty na miasto. Porada 4 zł. Porada dentystryczna oraz **ważne** rologiczna dla chorób skórnych i wenerycznych **3 ZŁOTE.**

PORCELANE przyjmują do reparaacji zarówno wyroby z marmuru i kości słoniowej wykonanie trwałe i tanio.

OBRAZY kupuje i sprzedaje tudzież restauruje jak nowej tak starej szkoły.

Piotrkowska 82, pr. of. IV wejście 1p
WATTENBERG, tel. 65.92

KRYNICA

Willa „Belweder” przy willi „Krakus” pod zarządem **T. Rubinsztajnowej** dawniej w willi „DORA”

Willa położona w pięknym owocowym ogrodzie, pokoje słoneczne, urządzone z pełnym komfortem według współczesnych wymogów higieny i wszelkiej wygody dla Sz. Gości. W każdym pokoju bieżąca zimna i ciepła woda, łazienka i taras na słoneczne kąpiele.

Zamówienia przyjmują do 3 maja w Łodzi, Zawadzka 6, a od 4 maja w Krynicy willa Belweder **T. RUBINSZTAJNOWA.**

Na sezon wiosenny

eleganckie palta damskie w wielkim wyborze według najnowszych zagranicznych modeli poleca na spłaty miesięczne i tygodniowe

Magazyn wykwintnej konfekcji damskiej
Z. Gliksman, Główna 1 (róg Piotrkowskiej)

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej

Absolwentki wydz. lekarsk. uniw. Odeskiego

Z. SZWALBE
Zielona 17.

Pielęgnowanie cery, usuwanie brodawek, zmarszczek, piegów, wągrów i innych defektów. Masaż kosmetyczny. Maski balsamiczne i inne. Pielęgnacja włosów i usuwanie łupieżu i t. p. Godziny przyjęć: od 10 r. do 8 wieczór.

Dr. med.

H. LUBICZ

Cegielniana 43. Tel. 41-32

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych.

Leczenie lampami kwarcowymi (wypadanie włosów).

Przyjmuje od g. 8 do 10 rano i od 5—8 wiecz.

Dr. med.

ST. PRAPORT

Gdańska 77a, tel. 8-95.

CHOROBY KOBIECE i DRÓG MOCZOWYCH

Przyjmuje od 3—7 pp.

Dr. med.

J. SILBERSTROM

ZIELONA Nr. 11

Choroby skórne i weneryczne.

Leczenie lampą kwarcową.

Przyjmuje od 4-8 pp. Panie od 4-5 niedziela od 9-1, dla niezamożnych **cenę lecznic.** 13-12

Uczenica kl. VIII

poszukuje

kondycji na lato

Specjalność: Matematyka, Łacina, Polski.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

Oferty proszę składać sub. N. K.

1, 2, 3 i 4 pokojowe mieszkania

z wszelkimi wygodami w domach przy ul. Pomorskiej Nr. 41, Cegielnianej 83 róg Placu Dąbrowskiego, Wysoka 19 róg ul. Złotej, Magistrackiej 16, Senatorskiej 2, róg Kilińskiego i Cegielnianej 101, róg Trębackiej. Obejrzeć można przez cały dzień — dozorca wskaże na miejscu. Warunki i termin oddania dowiedzieć się można w biurze przy ul. Trębackiej Nr. 18, od 4—7 pop.

KURSY KOSMETYCZNE

D-ra MARJI LEWINSONOWEJ

Cegielniana 6, front I p.

Informacje i zapisy codziennie od 10—8 wiecz.

Gabinety Kosmetyki Lekarskiej

D-ra MARJI LEWINSONOWEJ

Cegielniana 6, front I p., telefon 43-63.

Dr.

St. Bibergal

Moniuszki 11

tel. 63-22,

Choroby skórne i weneryczne

elektroterapia

Przyjmuje od 8-10 i od 5-8 wiecz.

w niedz. od 10—12

KRYNICA

Dr.

Władysław Eliasiewicz

ordynuje

w willi „**POD RYBA**”.

Ogłoszenia drobne

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?

Muśisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza, Warszawa, Żorawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznastwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego-pisowni oraz gamatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Zadzajcie prospektów. 44—12

„ŁÓDZKA WYTWÓRNIA ŁÓZEK”

Łódź, Północna Nr. 24. Telefon Nr. 31-35. Zadzajcie: Łózka patentowane „Palma”, leżaki i hamaki dla letnisk, uzdrowisk, szpitali. Dział wyrobów żelaznych: Łózka metalowe, dziecięce, amerykańskie, łózka stołowe, wózki sportowe własnego wyrobu i zagraniczne umywalki. 742—15

UDZIELAM

francuskiego metodą ułatwioną. Przejazd 30, m. 10, telefon: 78-34. 901—1

ARTYSTA—DEKORATOR

poleca się do dekoracji przy wystawie eksponatów na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Łask. zgłoszenia sub. „J. S.” do administracji niniejszego pisma. 860—2

DZIEWCZYNA

do posługi potrzebna. Zgłaszać się Zamenhofs 15, m. 5, front I piętro od godz. 9 rano. 900—3

PRZYBLĄKAŁ

się pies wyżeł, czarny w białe plamy Pianowski, Wierzbowa 28, Chojny. 897—1

ZGUBIONO

dokument wojskowy na nazwisko Jakóba Kuśmiraka, zam. Kilińskiego Nr. 61. 877—3

Prenumerata

miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odnośnienie — 40 groszy z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50; zagranicą — zł. 10.—

Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy: 1 strona i w tekście 40 gr., strona 5 szpalt. — Nekrologi 30 gr. str. 5 szpalt. Nadesłane po tekście 30 gr. str. 5 szpalt. — Zwyczajne 10 gr. str. 10 szpalt. Drobne 12 gr. od wyrazu; najmniejsze 1.20 zł. Poszukiwanie pracy 10 gr. — Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 10 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50 pr. firm zagranicznych o 100 proc., za zastrzeżone miejscowe dopłata.

Redaktor: Jan Urbach.

Wydawca: „Prasa”, Wydawnicza Spółka z ogr. odp.

W drukarni „Prasy”, Piotrkowska 101.